

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPH-UCCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELOFIZETÉSI DIJAK BRASSOBAN:

Egy óra 70 lej, negyedévre 190 lej, félévre 360 lej,
egy évre 680 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ

SZELE BÉLA dr.

ELOFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 80, 1/4 évre 220, 1/2 évre 420, 1 évre 800 lej
Külföldre: 1/4 évre 370, 1/2 évre 720, 1 évre 1400 lej

Nemcsak a sipkaszorosban,

de Romániában is minden csöndes. Ezt jelentette a hadügyminiszter a legutóbb tartott minisztertanácsnak, amely aztán egyhangúlag elhatározta, hogy az ostromállapotot nem terjeszti ki az egész országra.

Az örvendetes jelentés hatása alatt hozott örvendetes határozatot megnyugvással veszi tudomásul Románia lakossága. A rendkívüli alkotmányjogi változás tehát megtörténhetett anélkül, hogy az állam rendjében is változás állott volna be. A Sipkaszorosban minden csöndes és a nyugalom nem a halál, hanem a munka és kötelesség nyugalma. Mint Dupuy, a francia kamara elnöke, mikor az anarchista bombája felrobbant a kamarában: »Uraim, az ülést folytatjuk!« — tovább halad a mindennapi élet is minden izgalom, zavar, fennakadás nélkül.

Egy bántó gikszer azonban mégis elkövetett a kormány ebben a nem várt, meglepően nyugodt és harmonikus hangulatban. Cenzura alá vetett egy bukaresti napilapot, mely a trónöröklési rend váratlan megváltozása alkalmából a szoktnál is erősebben támadta a kormányt és a kormányra nézve kellemetlen kommentárokat fűzött a szenzációs eseményhez.

Az alkotmány világosan és határozottan biztosítja a sajtószabadságot. Semmiféle korlátozást nem szab meg ott, ahol nincs kormányzati kimondott hadiállapot. Viszont bármely cikkért, közlésért csak a bíróság vonhatja felelőségre a lapot. E nagy és szent elvet szaktotta ketté a kormány, mikor elrendelte a a Lupta megcenzurázását. Érezve azonban, hogy alkotmányellenesen jár el, azal akarja elcsitítani a saját lelkiismeretét és a közszabadság iránt érzékeny közvélemény felzúdulását, hogy a cenzurát csak bizonyos időre és bizonyos anyagra szorította. De ez hiábavaló. Ahogy egy csepp méreg is már megfertőzi a legtisztább italt, ahogy egyetlen folt már bélyeg gyanánt nyomódik rá a hecsültre, az alkotmány, a törvény legkisebb megsértése is már az egész sérelme, megmérgező, megbélyegző bánlatom, melyet jóvátenni többé nem lehet.

De ez az erőszakos és alkotmány sértő kormányintézkedés nem is felel meg annak a helyzetnek, ami a trónöröklés lemondásával állt elő és amelyről a minisztertanács maga állapította meg, hogy teljesen nyugodt és semmiféle különleges intézkedést nem követel. Ebben a helyzetben semmi különösebb indok nem követelte az eltérést attól a megtorló rendszertől, melyet az alkotmány ír elő. Ha a Lupta izgatott, ott a törvényes fórum, mely felelőségre vonja; nem történik semmi felfordulás, ha ez a bírói eljárás néhány hónapot is vesz igénybe. Tant de bruit pour une omlette, hagyján, ha potom dolgokról van szó, de mikor az alkotmány örök és sérthetetlen elvei vannak kérdésben, ott még a legnagyobb államérdek címén sem szabad azt a szentségtörést elkövetni, amit a sajtószabadság megsértése jelent.

Ezúttal csak egy lapról volt szó és egy közlés miatt és csak egy csekély, mér-

tékben korlátozó rendszabály történt, de mint a megrepedt váza alig látható karcólása mind nagyobb lesz, míg végre az egész elhasad, mint a megbántott szív első kis sebé multhatatlan fájdalommal súlyosodik, míg végre az egész összeröszkəd, az alkotmányra is végzetes a legkisebb avatatlanság és törvényellenes érintés. Kíváltk, ha olyan kézzől van szó, mint a liberális kormányé, mely egyáltalán nem ért a finomabb, a gondosabb fogásokhoz.

Miért kell, ha az országban minden csöndes, bárhol is Románia területén még cenzurának, ostromállapotnak lennie? Miért különböztetnek meg hazareszeket egymástól, holott mindenütt egyformán van nyugalom, s egyforma békével és kötelességérzettel folyik a munka? Micsoda kívülről várható veszedelem kísértete

kényszeríti a kormányt a kivételes hadiállapot fenntartására, holott sehonnan, semmiféle olyan jelenség nem mutatkozik, mely okot adna erre a túlzott aggodalomra?

Tehát nemcsak egyetlen lapot zsem, mely az alkotmányban biztosított sajtószabadság védelmére áll, nem volna szabad cenzurának alávetni, hanem ott is meg kellene szüntetni minden korlátozást, ahol ez mint középkori maradvány, baglyok és denevérek tanyájaként, még fennmaradt.

El minden kivételes intézkedéssel hadd jöjjön, mivel jöhet a tiszta levegő, a teljes alkotmányosság és a mindenüvé egyforma fény és meleggel áradó közszabadság!

Pénzhamisító járvány Európában

A magyar kormány sikerrel folytatja felvilágosító munkáját — A francia rendőrség elismerése a budapesti rendőrségnek

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A tegnapi jelentésekkel szemben, melyek a frankhamisítás ügyében újabb szenzációs leleplezéseket helyeztek kilátásba, a legújabb budapesti tudósítások a bűnügy rendes bírói folyamatáról adnak számot, minden rendkívüli és izgalmas esemény regisztrálása nélkül:

Zadrawetz a polgári bíróság előtt

Új eset, amit az Esti Kurir jelent, hogy Janky honvédtörőparancsnok Zadrawetz tábori püspök ügyét áttette a polgári bírósághoz és pedig azzal az indoklással, hogy Zadrawetz nem katonai személy.

Windischgrätz kártalanítani akarja a francia jegybankot

Nem érdektelen mozzanat az sem, amiről az Új Nemzedék értesül, hogy Windischgrätz hajlandóan nyilatkozott megfelelő kártérítést adni a franciáknak, ha az ő közbenjárásukkal szabadon bocsátják. Erre nézve megbízást is adott védőjének Dánér Bélának. Hogy miből és miként gondolja Windischgrätz herceg kifizetni a roppant összeget, az annál kérdésesebb, mivel, mint szintén Budapestről jelentik a herceg ellen a napokban két árverés volt kitűzve. Az egyiket Mirbach gróf kérésére tűzték ki, akinek az ismeretes burgonyapannamából közel kétszáz millió korona kára van. Az országház-utcai palota egész berendezését lefoglalták, még a herceg frakját és Károly és Ottó aranyruháinak arcképeit is. A másik végrehajtató tüzérbank 230 millió váltótartozás miatt. Az árveréseket azonban a bekövetkezett események miatt elhalasztották.

Nádossy a herceg áldozata

Míg Windischgrätz mindenáron szabadulni igyekszik a fogságból Nádossy országos főkapitány teljesen megadta magát a sorsának sőt bűné következményeit is levonja. A fogházban azt a benyomást kelti, hogy valószínűleg vezekel. Nemcsak rabkosztón, de semmi kedvezményt sem fogad el, ami a vizsgálói fogolynek kijár. Ő különben Windischgrätz herceg áldozatának mondja magát, aki az előző Windischgrätz herceg halála alatt azt hitte, hogy nagy dolgok végrehajtására van rendelve.

Windischgrätz sófője Czeglédi István azt vallotta, hogy két hónappal ezelőtt Nádossy egy gondosan csomagolt ládát küldött a

hercegnek. A rendőrség véleménye szerint, a ládában hamis bankjegyek voltak és azt következteti, hogy a főkapitánynak főszerepe van a hamisításban.

Nem Schultze, hanem Schultiz

Megállapították, hogy az az egyén, aki a frankhamisítást a franciáknak leleplezte, nem azonos Schultzeval, az Erzberger gyilkosával, hanem egy Schultiz nevű emigráns nyomdász, aki a kommun alatt viselt dolgai miatt menekülni volt kénytelen Magyarországból és aztán a francia rendőrség szolgálatába állt.

Elismerés a rendőrségnek

A párisi rendőrség különben értesítette a budapesti rendőrséget, hogy eddigi munkájával teljesen meg van elégedve és kéri, hogy munkáját továbbra is hasonló eredménnyel folytassa.

A külföld felettlen bizalommal van a magyar kormány magatartása iránt

Azokból a nyilatkozatokból, melyeket egyes politikusok tettek a frankhamisításról és azokból a cikkekből, melyeket a nyugati nagy lapjai közölnek róla, kétségtelenül megállapítható, hogy a tárgyilagossággal és a közvélemény élesen elválasztja a frankhamisítást a politikától és az egész ügyet a fejfeleg szerint ítéli meg. Korányi párisi magyar követ nyilatkozata és Apponyi Albert gróf cikke a Matinben kitűnő szolgálatot tettek a téves ítéletek eloszlatására.

Bethlen üzenete Briandnak

Korányi Frigyes a Petit Parisien tudósítójának kijelentette, hogy Briand és Bethlen őt a legudvariasabban fogadták. Briandnak átadta Bethlen üzenetét, hogy a magyar kormány a kormányzóval egyetértésben el van tökéltve könyörtelen erővel folytatni a vizsgálót. A miniszterelnököt az egész magyar közvélemény támogatja ebben. A kormányzó környezetéből senki a bűnbe nincs belekeverve s ha politikai momentumok szerepelnek is benne, csak középserű, s elszigetelt egyének cselekedetéről lehet szó. A magyar kormány megtette kötelességét, mi-

**A lej Zürichben nyitáskor
2.32 és fél**

kor letépte a fát a hamisítók munkájáról, és most a bíróságra tartozik elvégezni a többi.

A párisi Journal budapesti tudósítója megállapítja mily fantasztikus és tendenciózus hírek forognak közszájon és hogy Windischgrätz mögött nem állt politikai csoport. A magyar közvéleményt írja, felháborította az ország becsülete ellen indított rágalomhadjárat, melynek célja, hogy a magyar-francia jóviszonyt megzavarják.

Apponyi cikke

A párisi Matin közli Apponyi levelét, melyben kifejezi meggyőződését, hogy Franciaország nem ad hitelt az alaptalan gyanúsításoknak. A Figaro és az Oeuvre című lapok Korányitól közölnek hasonló szellemű nyilatkozatot.

Európai pénzhamisító járvány

Az angol sajtó mint Londonból jelentik, már európai pénzhamisítási járványról ír, mely a kontinentális országokban fellépett. A Times a magyar kormány magatartásáról azt írja, hogy az minden gáncson felül áll. Idezi a kormányzó ama nyilatkozatát, hogy ellensége minden olyan politikai eljárásnak,

mely a becsületességgel nem összeegyeztetett. A Manchester Guardian Apponyival történt beszélgetést közli, aki a legitimisták nevében erősen visszatartotta azt a vádat, hogy a legitimisták Windischgrätz bűntársai lennének. Hangoztatta Apponyi, hogy Bethlen ura a helyzeinek.

A kisantant visszautasítását kapott Londonban és Párisban is

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Londonból azt jelentik a Lokalanzeiger című itteni napilapnak, hogy diplomáciai körökből nyert értesülések szerint a kisantantnak, amely azt kérte Londonban, hogy az angol kormány intervenciót adjon Budapesten, azt a választ adták, hogy az angol kormány a frankhamisítási ügyet kizáróan a magyar kormány belső ügyének tekinti és semmiféle beavatkozásra nem gondol. Párisból ugyan ilyen elutasító választ adtak a kisantant képviselőinek.

Párisból jelentik, hogy a legutóbbi minisztertanácsban, elsősorban a külpolitikai helyzetet beszélték meg, de bár a kiadott kommuniqué nem említi, mindenki biztosra veszi, hogy Brind a frankhamisítási ügyben is részletes jelentést tett.

Meglepetések előestéjén

Liberális erőlködés a hatalom biztosításáért — Jorga nyilatkozik — Egyszerre rokonszenves lett a parasztpárt a liberálisok szemében

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kormány csak most látja istenigazában, hogy hova vezette a liberális pártot ez a népszerűtlen politika s különösen a Brătianu fivérek csökkenése. Nem is beszélve az idecsatolt területekről, ahol ezideig nem sikerült nekik rokonszenvet szerezni az ott elkövetett erőszakosságok miatt, magát a régi király, ságot veszem alapul, ahol a Brătianu család szédítően gyors politikai karriert csinált s ahol ez a név úgy tűnik elő a sok politikai zűrzavar közepette, mint egy dinasztia neve. Tehát ebben a régi királyságban is teljesen csődöt mondott az a törekvésük, hogy esetleges választások alkalmával néhány mandátumot biztosítsanak. — legalább a fővezéreknek.

Legalább is ez az eredménye azoknak az újabb vállalkozásoknak, amelyeket az egész országban megindítottak. A miniszterek, akik hazaérkeztek, a mai minisztertanács alkalmával nagyon panaszkodtak emiatt az eredmény miatt. Pedig a kormányzó párt nem hanyagolt el egyetlen eszközt sem, hogy az általa rendezett „értekezletek” látogatottak legyenek. S ha a szónokló minisztereket nem érte az a szégyen, hogy teljesen üres padsorok előtt tartásuk meg beszámolójukat a liberális éra dicsőséges voltáról, ezt egész egyszerűen annak tulajdonítsák, hogy a csendő is meglepte a köteleességét s elhozta mindazokat, akinek félténi kellett a kenyerüket, a családjuk egzisztenciáját, avagy valamelyes érdekeltiséget a liberális vállalatokban.

Utóvégre Brătianu nem vesztett semmit. Ugy megy, mint ahogyan jött: a hatalom átvételénél is ketten-hárman voltak a Parlamentben s ketten-hárman lesznek, ha nélkülük ejtődnek meg a választások. Majd, ha újra visszakérülnek megint megcsinálják a választásokat, a maguk módszere szerint s megint lesz hetvenkilenc százalékos többségük...

De ne felejtsek el, hogy gyönyörű alkalmat szalasztottak el: kezükben volt az ország rokonszenve s eldobták maguktól, mert lábbal tiporák a közönség legelőnyösebb jogait, mint a hogyan lábbal tiporák a nemzeti kisebbségeket megillető jogokat is. Nem kért tőlük jogot senki, csupán a meglévő jogoknak tiszteletben tartását kérték s ezzel is csufolták.

Itt van a mai ügyvédsztrájk. Egyedül áll a világtörténelemben. Az ország jogvédő elemének sztrájkba kell lépnie, mert sértenek, lealáznak, igazságtalannak tartja azt a törvényt, amelyet az igazságügy-miniszter készített.

Hiba kérkednek azzal, hogy nem mennek, hogy továbbmaradnak, tudják, ők nagyon jól, hogyha nem sötörné el őket az ország közvéleménye, elsőpörné őket maga a liberális párt tisztán látó többsége, amely ma már nyakig van a Brătianuk diktatúrájával.

Megírtam ezt egyszer is, többször is. Mint ahogy nem régebben megírtam, hogy „Maniu Gyula nemzeti pártja nem kormányképes párt, mert nem áll homogén elemekből, mert megdönti a benne forrongó ellentétes elem, a bizantinizmus, a komolytalanság, a felelőtlenység, amely az ujjonnan bevonultakat jellemzi.” Mert az ilyen párt, biológiaiilag szőlva, ki van téve az örökös erjedésnek.

Alig nyolc nappal ezelőtt írtam ezeket. S íme Jorga tanár szomorúan erősítette meg soraimat. Mint egy felelőtlen iskolásfiú, aki kiszerezné olvasni a nevét az újságból, szenzációs deklarációt tesz a Matin-nak, kinyilatkoztatva, „hogy ez az ügy nincs befejezve, hogy semmi sem igaz abból, amit a Parlament tárgyalta a volt trónörökösökről, hanem az ügy újra szőnyegre kerül s meglepi a világot.” Ugyanebben az időben Maniu Gyula kijelentette a Patriában, hogy a nemzeti párt befejezettnek tekinti a trónörökös ügyét. Ez az esemény valóságos katasztrófa a nemzeti pártra, mert megbontja azt a komoly keretet, amellyel bírt a fuzió előtt. Lehet, hogy szerencsés kimenetelű lesz, mivel egy esetleges széjjelszakadás újra egy csoportba tereli az árdelánokat s újra küzdeni fognak az ő tiszta programjukkal az általuk hirdett alapelvek megvalósításáért.

Azt mondja a francia közmondás, hogy egy csapás nem jön egyedül. Mint ha minden körülmény összeesküdött volna a nemzeti párt ellen. A párt takista tagjai is a nemzeti párt programjával ellentétes irányban mozgolódnak. Ahelyett, hogy a maguk talaját erősítsék, Filipescu Grigor nekitámad Stirbey hercegnek, s azzal vádolja, hogy ő irányítja a liberális párt politikáját s ezzel mintegy lápot ad különböző híreszteléseknek, amelyek nagyon könnyen Brătianuék malmára hajthatnák a vizet. Argetoianu maga sem marad nyugton. S mint ahogyan ezt Averescu előre megjósolta a nemzeti pártnak, megkezdte apró intrikáit, melyek még sok galibát okozhatnak a nemzeti párt mai egységének.

Ezzel szemben érdekes feljegyezni a liberális párt magatartását amelyet a legutóbbi negyvennyolc óra óta tanúsít a

parasztpárttal szemben. Amíg azelőtt nem volt nap, hogy a Viitorul ne támadta volna a parasztpártot különböző „kommunista és hazaáruló akciói miatt”, addig ma óvakodik attól, hogy az ellenzék ellen menesztett kampányba belevonja ezt a pártot. A tegnapi meg a mai Viitorul egy szóval sem érinti a parasztpártot, a midőn az ellenzékét támadja, sőt még csak nem is tesz célzást azokra a tárgyalásokra, amelyek a nemzeti párt és a parasztpárt között folynak. Ellenben Brătianu nem dorgálta meg azokat a liberális vezéreket, akik meglátogatták Luput meg Mihalachet, meg Madgearut s barátságos beszélgetésbe elegyedtek velük. Aki a bukaresti politikai szférákat ismeri, az tudja csak igazán, hogy mit jelent egy ilyen jóindulatu semlegesség a Brătianu párt részéről s hova vezethet a jelen politikai fejlemények közepette, különösen akkor, amidőn a nemzeti párt valósággal megsértette a parasztpártot a tárgyalásoknak ilyen hosszúra való nyújtásával. S hogy ezek a tárgyalások még a mai napig sem tudták közelebb hozni a két pártot, mivel Maniu Gyula nemrég élt azzal a kijelentéssel, hogy ha nem is egyezik meg a caranistákkal, a nemzeti párt mégis hatalomra jön, akár tetszik ez a liberálisoknak, akár nem.

Ennyi politikai ellentmondás közepette igazán nem kell csodálkoznia azon, ha a politikai események nagy meglepetést hoznak számunkra. Még azon sem lepődne meg az ember, ha népszerűtlensége ellenére továbbra is hatalmon maradna a liberális párt azzal a feltett szándékkal, hogy még súlyosabbá tegye azokat a béklyókat, amelyek olyan fájdalomossá tették a léteket ebben a jobb sorsra érdemes országban.

V. J.

Január közepén román-magyar bizottság érkezik Szalontára

NAGYSZALONTA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Január 15-e körül román-magyar vegyes bizottság kezd meg tárgyalásait Szalontán. A bizottság ügykörébe a város vagyonának felosztása tartozik. Értesüléseink szerint a magyar bizottság alaposan felkészült a tárgyalásokra s az elosztásra kerülő ingatlanokat fel is becsültette. Ezzel szemben román részről ugyiszólván semmi előkészület nem történt.

Ennek a bizottságnak a hatáskörébe tartozik még a határmentén fekvő birtokok telekkönyvi adatainak kicserélése is, amire annál is sürgetőbb szükség van, mert az egyes, évek óta húzódó birtokügyek elintézése a hiányos telekkönyvi felejegyzések miatt nem nyerhetek elintézés.

Portugáliában egy banknak hamis pénz volt az egész alaptőkéje

LISSZABON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Portugália fővárosában egy félévvel ezelőtt bankot alapítottak, amelynek az volt a bevallott célja, hogy felsegítse a vergődő Angola portugál gyarmatot. Az alapítók egy fél millió fontnak megfelelő alaptőkét fizettek be csupa öt-százás escudós bankjegyekben és csak most jöttek rá, hogy az egész befizetett összeg hamis pénz volt. A bankjegyeket hamisított okmányokkal rendelték meg Londonban. A bűnösöket letartóztatták, az állami bank kormányzóját azonban szabadon engedték, mert ártatlansága kiderült.

35 gyönyörű zenemű az új Moravetz Karácsonyi Album

szenzációs tartalma.

Ara 180 — lej. * Megrendelhető a

Brassói Lapok Könyvtárlától.

Klees Frigyes benne pusztult égő házában

Nem tudta túlélni anyagi romlását — Katonák találták meg az elszenesedett holttestét — Revolver az üszkös gerendák alatt — Másfél millió lej a kár

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hirt adtunk arról a tűzvészről, amely Brassó egyik külvárosában a Bolgárszegben vasárnap este pusztított s amely leégéssel fenyegette az egész városrészt. Már első tudósításunkban jeleztük, hogy Klees Frigyes, a kárvallott asztalosmester eltűnt.

Kleesné a tűvészt követő hétfői nap reggelén elmondta a rendőrségnek, hogy férje iparkodott kimenteni a butorkészletet a raktárból s mivel a tűz kitörése óta nyoma vesztett; attól retteg, hogy

férje áldozatául esett a pusztító elemnek.

Kihallgatta a rendőrség Türk József bolgárszegi asztalosmestert is, aki elmondta, hogy segídezni akart szomszédjának a kész butorok kimentésében s mindketten behatoltak a műhely melletti raktárba. Klees ment elől ő utána. Alighogy beért a helyiségbe, a mennyezet leszakadt, ő hanyat esett, s a gerendázat a lábát leszorította. A füsttől és fájdalomtól elvesztette az eszméletét. Szerencsére az ajtó felé zuhant s a katonák kihúzták a romok alól. Türk nem tudott számot adni arról, hogy Kleesszel mi történt, de nem tartotta valószínűnek, hogy megmenekült volna.

E vallomások alapján Christescu Gheorghe komiszár a 89-ik ezredtől kért műszaki katonákkal, s néhány tűzoltóval megkezdte a romok eltakarítását, hogy megtájják a szerencsétlen asztalos. A hétfői nap eredménytelen kereséssel telt el. Kedden délután négy órakor aztán

a lapát csontba ütődött és a törmelékek közül egy csontig égett térd vált ki,

azután láthatóvá vált a labszár, végre az egész megszenesedett kopogó kemény test és a felismerhetően fekete, szenes fej. Arca felfelé fordítva, jobb keze a mellén, bal keze maga alatt, térdje felhúzva. Minden vöröses fekete volt rajta csak egy foga fehér, ettől megégett archúson keresztül. Orrfacsaró bűz körülötte, az utca s a kert tele kíváncsi tömeggel. A katonák irtózva ássák körülötte a törmeléket. Egyszer csak

nagy forgópisztolyt vet ki a lapát,

mely a hajótól körülbelül fél méternyire feküdt. Farésze eléve, golyó nincs benne. Már kész a dráma: szájról-szájra jár a hír, hogy Klees mikor látta, hogy vagyona menthetetlen föbelőtte magát.

Türk József előadása azonban ezt az üres fecsegést teljesen tárgytalanná teszi: hiszen az ajtóhoz közelálló szomszédot is csak a katonák tudták megmenteni. Kleesnek tehát, aki jóval beljebb állott a helyiségben, ideje se volt már a revolverhez nyulni, mert maga alá temette a leszakadó mennyezet.

Aztán letakarták a tetemet, a katonák vették ásojukat, s elmentek, a tűzoltók még egyszer végigöntözték a romokat. Hat órakor a halottat leszállították a közközház halottas kamrájába. Felesége, akinek a nagy vagyonból csak százhatvan lej készpénze maradt, szerdán eltemetteti.

A nyomozó rendőrkömiszár szerint a tüzet Klees gondatlansága okozta, aki vasárnap délután négy óráig dolgozott a műhelyben.

Tüzet ott ugyan sohase rakott, de valószínűleg eldobta égő szivarját

s a tömördek forgácsolóhoz a fűrészpor és törmelék elvitte a szikrát. A műhely maga is

tűzveszélyes fatákolmány

volt telve száraz deszkával. Az Ádám-féle pékműhely tehát egyáltalában nem okozója a tűznek. — mint ahogyan sokan mesélték — mert aznap nem is raktak tüzet a sütőben.

Klees ingatlana 140.000 lejre volt biztosítva. Adóssága sok volt. A Brassói Népbanknak hetvenezer lejtel tartozott, azonkívül még sok helyt volt tartozása.

A kár a szakértők becslése szerint másfél millió lejt tesz

— ötven szobára való kész butor és tömördek finom nyersanyag lett a lángok martaléka.

A szerencsétlen véget ért asztalosmester javakorbéli páratlanul szorgalmas ember volt, mindössze 48 évet élt.

Feleségére nem maradt egyetlen butordarab sem

egy szál fehérnemű, de még ócska ruhadarab sem. A szegény asszony felváltva a szomszédok vendége és azok is látják el a legszükségesebb ruhaneművel. Bámulatos lelkierővel viseli a szörnyű csapást. Ő maga vánszorogott el koporsót nézni a férjének. Apaikusan maga elé bámul, ha szólásra akarják bírni; csak néhány fukar szóval érinti hogy férje vasárnap délután is dolgozott s épp bejött hozzá, hogy együtt eltöltsék az estét. Egyszerre csak a szomszédok beküldötték hozzájuk, az ablakon: Ég a házuk!

A nagy árviz a törvényeket is elmosta?

Elrekvirálták az unitáriusok kolozsvári házáat az árvizkárosultak részére — Kidobják a lelkészt a lakásából, hogy másokat juttassanak fedélhez

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kolozsvári unitáriusoknak van az Árpád-utca 12 szám alatt egy házuk, amelyet annak idején örökségképen kaptak Maros Gergelynőtől, aki gyilkosságnak esett áldozatul. Ezt az épületet az egyház arra használta, hogy alkalmazottainak nyújtott benne természetben lakást, így va. amikor Simó Pál jószágigazgató lakott benne. Ez év január elején pedig mivel a ház közben megürült, az új lelkésznek, Máthé Zsigmondnak adták azt át lakás céljaira, aki egy öreg nőrokonával együtt be is költözött a neki kijelölt lakásba.

Tegnap, január 12-én a lelkésznel megjelent egy rendőrkülönítmény, amely azt a váratlan felszólítást közölte a lelkésznel, hogy

a lakást azonnal hagyja el, mert a lakásbizottság az árvizkárosultaknak elrekvirálta

Marosvásárhelyen nem lehet kiirtani a kommunizmus fészkeit

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szászrégenben újabb kommunista mozgalom nyomára jött rá a marosvásárhelyi sziguranca. Ezzel kapcsolatban öt tagból álló társaságot tartóztattak le s és pedig Novjczki Imrét, a romániai kommunista ifjúságmozgalmak szövetségének szászrégeni titkárát, Ulrik Ferenc, Kocsis Péter Csegezi József, Parlik Ferenc, Kocsis Sándor és Brett schneider Mariska intéző bizottsági tagokat, kik résztvettek a kommunista propaganda kifejtésében. A házkutatás alkalmával kommunista eszméket tartalmazó röpiratokat találtak náluk. Említésre méltó, hogy Leninista címmel többoldasú sajtóorganumuk is volt, melyet litográfálás útján sokszorosítottak. Ezeket a röpiratokat Budapesten át az összekötő kúrirok hozták Romániába.

A vallomásokból kiderült, hogy az összeköttetést egy Horváth Emil nevű egyén tartotta fenn, aki azonban különböző álnéveken szerepelt. Ez ellenőrizte és szervezte a csoportokat s látta el őket a szükséges kommunista sajtótermékekkel. Ugyancsak Horváth kezéhez fizették be a tagdíjakat is, melyeknek átvételét Dezsőfi aláírással igazolta. Kiderült az is, hogy Horváth a szászrégeni csoport alakulása felé a bizalmi emberei útján az ottani parkba összehívta a kommunistákat s ekkor bízta meg Novjczki Imrét a kerületi titkári teendőik vezetésével. Ez alkalommal hosszabb beszédet is mondott, melynek során kifejtette a kommunista párt álláspontját és felhívta a jelenlevőket, hogy hassanak oda, hogy a jelenlegi kormányzati rendszer meg szüntethető legyen.

A nyomozás során kiderült az is, hogy még a múlt év végén tudomást szerzett a marosvásárhelyi sziguranca arról, hogy Szász régen és Marosvásárhely között a vasúti vonal

Rövid hét perc alatt lángban állt nemcsak a műhely és raktár, hanem a hozzá L alakban álló lakóház is.

Csak a szomszédok és a tűzoltóság, meg a katonák önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy a környező épületek megmenekültek. Ádám peknek és Grün Teréznek így is nagy a kára mert házuk tetőzetébe már bekaptak a lángok de a rendelkezésre álló nagyszámu segítőkar idejekorán letépte az ego tetőrészeket.

A Bolgárszeg zeg-zugos, hegynek vezető síkatorai nappal is kellemetlen nyomasztó érzést váltanak ki az arra járóból. Ha itt nyáron, szárazság idején út ki hasonló veszedelem, amikor a hőréteg s a nedvesség nem védi a házakat: az egész környék hajléktalanná válik. Kut igen kevés van, s az is roppant vízszegény. Ily körülmények közt nem szabadna a vízvezeték hidránsát elhanyagolni. A vasárnapi tűz alkalmával oly erővel zúdította a vizet a tömlőbe, hogy annak falát széjjeltépte, s ez is hátráltatta a tűzoltók munkáját. A Bolgárszeg tűzbiztonsága tekintetében igen sürgős és felelősségteljes feladat vár a város vezetésére.

Máthé Zsigmond természetesen elképelve tiltakozott a tökéletesen törvénytelen eljárás ellen. Kifejtette, hogy a ház az egyházé, ő maga az egyháznak megválasztott lelkésze, a törvény pedig világosan kimondja, hogy egyházi személyeknél rekquirálni nem lehet. Hivatkozott arra is, hogy az árviz által hajléktalanná lett emberek elhelyezésének nagyon különös módja az, ha másokat tesznek miattuk hajléktalanokká, mindez az érvelés azonban nem használt, az Ilia rendőrkömiszár vezetése alatt megjelent rendőrbizottság azonnal kihordta a lelkész butorait a lakásból és őt valószággal az utcára tette.

Most az unitárius egyház minden követ megmozgat, hogy igazságának és a sutbadobott törvénynek érvényt szerezzen.

egy helyen alá volt ásva. A megindult nyomozást Diaconescu vezette és most megállapította, hogy ezt a merényletet Fekete Mihály kommunista párti titkár tervezte. Feketét is letartóztatták. Bevallotta, hogy a merényletet ő készítette elő s tagadja, hogy ebben valaki segítségére lett volna.

A letartóztatottakat bekísérték a kolozsvári hadbírószághoz.

Nagy tűzvész Ploestiben

Eg a petroleumfinomító

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Ploestiben levő Cometa-finomítóban ügyetlenség folytán óriási tűzvész támadt, amelynek során egy kazán is felrobbant. A tűz egyre tart, a kár meghaladja a százmilliót. A környékbeli lakosságot kiakoltatták.

Teljes amnesztiá Bulgáriában

SZÓFIA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Jólesően humánus gesztus hírére hozza a szófiai táviró: Culeff hadügyminiszter egy rendelet tervezetén dolgozik, amely amnesztiát ad az 1923 óta bebörtönzött összes politikai foglyoknak és szabadon visszatérést biztosít a külföldön élő emigránsoknak.

BÉCS. A keresztényszocialista párt a kormányelnöki székre ismét Ramek kanecslárt jelölte. Mataja külügyminiszter visszalépését biztosra veszik.

BUDAPEST. A magyarországi árvizveszedelem károsultjainak felségélyezésére eddig mintegy, kétszázmillió gyűlt össze.

Nem véletlen baleset áldozata a szalontai szigurancafőnök?

Áruló levelek

NAGYSZALONTA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mindössze két hete annak, hogy az egész ország sajtóját bejárta az a hír, hogy a szalontai sziguranca főnöke, Fitty Benoit egy családi dráma áldozata lett.

A lapok akkor részletesen megírták, hogy Fitty halála úgy következett be, hogy Fitty öngyilkosságot akart elkövetni, de férje ebben meg akarta akadályozni, mire a golyó, amely először az asszonyt járta át, Fittyba furódott, aki néhány óra múltán kiszorult.

A kir. ügyészi és bírói vizsgálat, amelyet azonnal megejtettek, megállapította, hogy öngyilkosság történt, mivel a revolverből csak egy golyó hiányzott, amely először az asszonyt sebesítette meg.

A nyomozás már-már befejeződöttnek

látszott, mikor egyszerre az egész ügy hirtelen fordulatot vett. A napokban olyan levelekre akadtak, amelyek

azt a gyanút erősítik meg, hogy az asszony készült a gyilkosságra.

A tragikus körülmények között elpusztult Fitty iratainak feltárazása közben bukkantak rá egy írásra, amelyet a válójában levő felesége küldött neki, s amelyben arra az esetre haraj férje nem hajlandó a részére bu

létlővéssel fenyegeti.

Ez az újabb fordulat egészen más irányt szab az ügynek és a hatóságok ebben az irányban már ki is terjesztették a nyomozást.

Páris arca magyar tükörben

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az idei nyáron a párisi Exposition Des Arts Décoratifs megnyitó ünnepén a Grand-Palais-ban négyezred magammal halgattam végig a köztársaság elnökének felavató beszédét, amelyben a gloire nemzetének csengő muzsikás nyelvén szólt a világ összes népeire.

A Grand Palais dóm magassága menyezetén ezernyi villanykörte szikrázott fehér tűlők bárányfelhői között, mint a csillagok. A színes sokaság, amely dagadt és hullámzott a fehér-arany falak titáni oszlopai közé szorítva, a tribünök vérpíros basonypadjain szorongott. Köröskörül parfümös, elegáns, gyönyörű Parisiennek, redingotós urak, kopasz politikusok és simára fésült diplomata fejek, marsallok és tábornokok piros képije és «bleu-ciel» dolmányai imbolygó szinten-gerré bomolva az ünnepély palettáján. A falak mentén óriási vázákban sötétkék levelű díszcserjék aranygyümölcsökkel. És a mikor a skarlátkabátos, lakkcsizmás párisi gárda feszesen kihúzta magát; amikor a hölgyek felugrottak a basonypadokra, hogy jobban lássanak és amikor a fejek és arcok mind előre feszültek, hogy lássák az államfő bevonulását — a láthatatlan orchester hangszerein lángolóan és borzongóan felharsant a Marseillaise. Abban a percben elhalt körülöttem a csicsörgő süitogás, a dallamos csevegés: «Tout-Paris» halotti csendbe merevült mintha — tisztelegne.

Azt hiszem, egyedül voltam ott magyar, négyezer ember között és ebben a pifianatban arra gondoltam, hogy Magyarországra itt most egész biztosan senki más nem gondol, csak én. Egy kis ország az «Europe-Centrale» ködbe vesző messze térképén. Kedvem támadt, hogy végig kérdezzem körülöttem az elegáns hölgyeket és urakat, mit tudnak erről az országról? Vajon akadnának-e olyanok, akik tudják, hogy Magyarország nem Ausztriában fekszik és Budapest nem Bui gária fővárosa? És arra a sok kedves francia barátomra gondoltam — mintegy vigasztalásul — akikkel feljuttattam az emlékezetükbe Magyarország tömör és hiteles személyi adatait. Ok már tudják. Ok ezentul talán a szívüket veszik majd elő távcső helyett, hogy mintegy prizmán keresztül nézzenek rajta és megkeressék a távoli nagy Kelet-Európa térképén a kis Magyarországot.

Nagyon örülök, hogy a szép Magyarországról hallhatok valamit. Ezekkel a szavakkal üdvözölt Rohan hercegnő, feánynévén Hermine de Verteillac marquise, amikor beléptem a Boulevard de Invalides-i palotájába. A kis kerti szalonban ültünk, műkincesek, gobelin-ok, családi portrék között. Rohan hercegnő a francia grande-dame igazi típusa, törékeny karcsu termetű, eleven gyors mozdulatokkal. Ruháján batolda vagy tíz rendjel szalagját látom, legfeljebb a becsületrend piroslik. A hercegnő ír, költő és a háború alatt hadikórháza volt a palotájában.

— Madame la Duchesse ismeri az én hazámat?

— Ismerem bizony. Voltam Budapesten is. Régen, a békében, annak már 20 éve. Vadászaton voltunk francia barátainkkal egy kedves vendégszerető magyar birtokon. Várjon csak — igen, igen. Szent Jánosnak hív-

ták azt a helyet. Micsoda elragadó melankolikus magyar erők voltak ott. Szent Jánosról berándultunk Budapestre és elmentünk a Nemzeti Színházba. Bár sajnos nem tudok magyarul, a színészek arcjátszából és gesztusaiból mindent megértettem, olyan jól játszottak. Mennyire sajnálom, hogy nem beszéllek magyarul. Az önök nyelve zengő, szépen hangzó nyelv. Nagyon nagyon különös, érdekes, egyedülálló nemzet önök magyarok.

Még látom az apró kékes szikrákat a szemében, amint ezeket elmondta a visszaemlékezés révületében. Egy párisi asszony, aki évek előtt a szívbe zárt Magyarországot és a világháború lángja, füstje sem tudta azt a képet elhamvasztani, amelyet Magyarországról, mint egy medallionban hord magánál.

A párisi társadalmi front vezető nőalakja után néhány nappal Franciaország egyik híres hadvezérével beszélgettem. Ez a férfi Franchet d'Esperey marsall, aki Magyarországon újabbkori történetében emlékezetes és nevezetesen szerepet játszott. Az októberi forradalom esztendejében 1918-ban történt, hogy Károlyi Mihály és kormányának tagjai megjelentek Belgrádban Franchet d'Esperey marsall előtt, ak ott az egyesült antant haderő keleti hadseregének vezére volt...

Erre gondoltam, amikor meglátogattam őt a párisi Conseil Supérieur de la Guerre (a legfőbb haditanács) palotájában. Emlékszem, hogy az ódon visszhangos előcsarnok egyszerűségét megragadónak találtam. Semmi pompa, semmiféle cikornya, a terem egyetlen ékessége a közepén elhelyezett márványtalapzaton egy fiatal görög harcos máványszobra, meztelen karddal a kezében, isteni derűvel az arcán.

A marsall sötétén kárpitozott szobájában dominál a hatalmas íróasztal. Onnan emelkedik fel, amikor graciózus udvariassággal üdvözlő és helyet kínál. Kistermetű, mozgékony, dőlytösen egyenes tartású férfi, haja és bajusza szénfekete, ezüstös szálakkal. Keményrajzu sashorron van. A tekintete gyenge éles, fűrkésző.

A szegedi napokról beszél, amikor ott átlomásozott hadseregével és azt mondja, hogy Szeged városára nagyon kedvesen emlékszik vissza. Tüzetesen magyarázza, hogy milyen modern, fejlődésképes ez a magyar város, amelynek minden uccáját ismeri. Azután áttérünk a belgrádi eseményekre és a tábornagy markáns vonalakkal vázolja Károlyiék audjenciáját. Majd a régi békeéveket idézi. Kállay Béni a régi monarchia egykori híres közös pénzügyminisztere személyes jóbarátja volt a marsallnak. Ezekben az években sokat időzött Budapesten.

— A Hungáriában laktam Pesten — mondja lágy mosollyal. — Pest jókedvű tomboló, csillogó város volt. Az emlékeim egyik ékszerdarabja Budapest.

Es arra a megjegyzésemre, hogy Budapest sajnos nem az, ami volt; a marsall élénken felel:

— Az ön hazája agrárállam. A virágzó, gazdag magyar földről fakad a jövőben a magyar élet forrása.

Távozóban a Boulevard forró lélekzete az arcomba csapott. — azután felszállt a dömök és kupolák fölé ragyog párisi egkbe. Szerecsányi Anna.

Mikor a revizor nem tud a miniszter rendeletéről

Indokolatlanul és törvényellenesen zárták be a kisenyedí református iskolát

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nagyenyedi revizor 3844—925. szám alatt értesítést küldött a kisenyedí református iskola lelkes-tanítójához, amelyben röviden arról értesíti, hogy az általa vezetett iskolának nincs speciális működési engedélye és ezért bezártnak tekintendő, a növendékeket pedig az elemi állami iskolába kell átutalni és a kisenyedí református tankötelesek ezután kizárólag a kisenyedí állami iskolában járhatnak.

A revizor urnak azonban úgy látszik gyenge az emlékező tehetsége, mert a református iskolának van speciális működési engedélye, amely igen érdekes dokumentum és a következőképpen hangzik:

»A közoktatásügyi miniszterium vezérigazgatósága. 7142—922 szám. A főfőtisztelendő konzisztoriumnak 5282—921. számú előterjesztésére van szerencsém közölni, hogy az 1868. évi XXXVIII. t. c. 10—11 szakaszai alapján, valamint az 1919. évi szeptember 9-iki párisi békeegyezmény 4. §-a értelmében tudomásul vettük, hogy Kisenyeden saját költségére református elemi iskolát létesít. Tisztelettel felkérjük, szíveskedjék minden intézkedést megtenni, hogy ez az iskola feljen meg az 1868. évi XXXVIII. t. c. és 1907. évi XXVII. t. c. követelményeinek. Fogadja stb.»

Ezt az okmányt kétségtelenül megkapta a nagyenyedi revizoratus is.

A református népiskola a folyó tanév elején szabályszerűen megkezdte működését és erről értesítette a revizoratus is, amely semmiféle kifogásolni valót akkor nem talált. Ennélfogva a revizor eljárása nemcsak törvényellenes, hanem a békeszerződésbe is ütközik.

Ez az eset is jellemző arra a fejtelenségre és rosszakaratra, mely a közigazgatási hatóságoknál uralkodik.

A közigazgatási névjegyzékből kihagyottak februárban jelentkezhetnek a felvételre

Mindenki ellenőrizze felvételét a kifüggesztendő névjegyzékekben

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A közigazgatási törvény értelmében a közigazgatási névjegyzékek kiigazítása minden év február hónapjában történik, a hatóságoknak tehát a múlt év októberében készült új névjegyzékeket február 1—10 közt ki kell függeszteniök. A névjegyzékekbe való felvételt vagy az azokból való kihagyást meg lehet felelbezní az egyes járásbíróságoknál.

A magyarság szempontjából különösen fontos ez, mert hiszen tudvalevő, hogy annak idején tömegesen hagyták ki a magyarokat a lajstromokból és most alkalom kínálkozik e sérelmek orvoslására.

Tárgyalják a francia pénzügyi programot

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara pénzügyi bizottsága 25 szavazattal 6 ellenében elhatározta, hogy a kormány pénzügyi javaslatát két részre osztva tárgyalja, még pedig először a költségvetés hiányának eltüntetésére vonatkozó részt, majd az állami adósságok törlesztésének ügyét. A két rész a kormány javaslata szerint egységes egészet alkot. A bizottság továbbá a pénzügyminiszter javaslatával szemben azt határozta, hogy három milliárd franknyi pótdadó ne a bevételekhez soroztassék, mint a miniszter javasolta, hanem szakítottassék ki alapul a tulzott bankjegykibocsátás megkadályozására.

Bűnvádi feljelentés a Szatmári Termény és Hitelbank ellen

A vizsgálat nagy konsternációt okozott a betétesek között

SZATMAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Szatmári Termény és Hitelbank még 1923 őszén jelentette be fizetéseképtelenségét. A jól bevezetett pénzügyi bukása az egész vármegyére kiterjedően érezte káros hatását de leginkább a szatmári pénzpiacot rázkódtatta meg erősen.

Már akkoriban suttogták, hogy a pénzügyi vezetés körül súlyos mulasztások történtek, azonban a hitelezők közül senki sem tett a bank ellen bűnvádi feljelentést, mert bíztak abban, hogy kényszerregezés útján nagyobb kárpótláshoz juthatnak és gyorsabban megkaphatják leolvadt követeléseiket.

Azóta a kényszerregezési eljárás lefolyt. A megengedés szerint a banknak a betétek hatvan százalékát kell kifizetnie, még pedig három egyenlő részletben. Az első rész most február 15-én esedékes.

Csak hogy a terménybank ügyében szenzációs fordulat történt, ami az érdekeltek körében aggodalmakat kelt. Ugyanis a bukott bank egyik volt igazgatósági tagja, Szilágyi Endre földbirtokos, a szatmári ügyészségnél bűnvádi feljelentést tett igazgató társai ellen.

A feljelentés elmondja, hogy a bankvezetésben ő személyesen részt nem vett; az igazgatóság tagjai őt állandóan félrevezették a bank vezetésében. Utólag azonban meggyőződött, hogy súlyos visszaélések történtek. Nemcsak hűtlen kezelésről, hanem csalásokról is szó van.

A feljelentés következtében a vizsgálóbíró megjelent a bank helyiségében, lefoglalta a kereskedelmi könyveket és a bank egész levelezését. A könyveket szakértők fogják átvizsgálni, addig is folyik a vizsgálat a feljelentésben foglalt konkrét vádakra nézve.

A vizsgálat az egész vármegyében nagy konsternációt keltett. Különösen azok a betétesek nyugtalankodnak, akik nagyobb összeggel vannak érdekelve mert attól félnek, hogy a bűnvádi eljárás miatt még a kényszerregezés első részletét sem kapják meg.

A bank egyik igazgatója kijelentette, hogy Szilágyi Endre feljelentése egyedülálló s valószínűleg alaptalan. — En nem mentegethetem magam azzal, — mondja az igazgató — hogy a vezetésben részt nem vettem. Mint igazgatósági tagnak jogom, sőt kötelességem volt a közvetlen ellenőrzés. Azt azonban hangsúlyozom, hogy a bank jelenlegi felszámolóit nem befolyásolja a feljelentés a likvidálás munkájában. A terminus napján az első részletet pontosan ki fogják fizetni.

Városszerte biztosra veszik, hogy a feljelentésnek súlyos következményei lesznek. A vizsgálóbíró irodájába szállított bankkönyvek átvizsgálását már meg is kezdték a szakértők.



A néphit azt tartja, hogy az a gyermekfejen asszony, aki a spai csodakut vizéből úgy iszik, hogy jobb lábát közben a földön levő lyukban tartja, hamarosan anyává lesz.

Életbeléptették a cenzurát

A külföldi lapokat is átvizsgálják

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A mai nappal ismét életbeléptették a cenzurát mindama helyeken, hol ostrom-állapot van. Megcenzurálnak mindenféle nyomtatványt, könyvet, újságot, s a külföldi lapokat is gondosan átnézik a határon, mielőtt beengednek azokat az országba.

A cenzura csak a volt trónörökösrel foglalkozó cikkekre terjed ki, s azt a katonai

parancsnokság gyakorolja.

A főváros rendőrprefekturáján hivatalos rendeztek be a cenzura számára, melynek vezérére Hotineanu őrnagyot rendelték ki. A szükséges rendszabályok életbeléptetésével Botescu generálíst, a 2. hadtest parancsnokát és Nicoleanu tábornokot, a főváros rendőrprefektusát bízták meg.

Selyem helyett terméskő

A bécsi cégek új ötletekkel hajítják be a pénzüket Mikor a selyemcsempész új árut rendel

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Érdekes s ma, a trükkök korában is páratlanul álló esemény foglalkoztatja a nagyváradi és bécsi kereskedelmi köröket.

Alpár Ferenc nagyváradi cég hatszázezer lej értékű selymet rendelt az Alpen-aendische Tuchfabrik bécsi cégtől. A selyem árát ki is fizette. A szállítmány megérkezett. A vagon felbontása alkalmával azonban megdöbbenéssel látták, hogy

selyem helyett terméskő volt a vagonban

Az ügyben érdekelt Raner és Balla szállító cég egyik tulajdonosa, Balla Jenő Bécsbe utazott az ügy kiderítésére. Ballától ma levél érkezett Váradra a céghez. Ebben a levélben Balla a következő érdekes tölgyet közölte:

A 600 ezer lej értékű selyem megrendelését Alpár megbízásából Szende Károly, eszköztette, aki tudvalevőleg a Pártos-féle

selyemcsempészési ügyben is szerepelt és le is volt tartóztatva. Ez a Szende egy ízben ugyanennél a bécsi cégnél tizenöt ezer svájci frank értékű selymet rendelt, de annak árát még mai napig sem fizette ki. Most aztán Szende újból megjelent a cégnél és 600 ezer lej értékben újabb selymet rendelt, melyet ki is fizetett a fuvarlevél ellenében.

A cég azonban selyem helyett terméskövet rakatott a vagonba és a fuvarlevél ellenében felvette a pénzt, melyet Szende javára könyvelt el abban a meggyőződésben, hogy Szende most is a maga számára rendelte a selymet.

A bécsi cég, mint Balla írja,

a gratuláló levelek özönét kapja bécsi kollégáitól ezért a jól sikerült trükkért,

melyet azonban Alpár nem talál olyan sikerültnek és feljelentést tett a bécsi cég ellen, követelve a 600 ezer lej megtérítését.

Nagy érdeklődés mellett kezdték meg az ifjumunkás kommunisták perének tárgyalását

Fiatallány mint kommunista elnök — Sejtcsoportonkénti tárgyalás a bíróságon

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kolozsvári hadbírószágon ma délután 9 órakor megkezdődött Vladescu hadbíró ezredes vezetése alatt a letartóztatott ifjumunkás kommunisták perének tárgyalása.

A mai napon a nagybányai és dézsi letartóztatottak kerültek sorra. A vádlottak száma huszonegyen 18—24 év között vannak. A délelőtti a vádlottak kihallgatásával telt el.

Az elhangzott vallomásokból kiderült, hogy a romániai kommunista szervezkedésnek egy Berindean Jenő nevű görögkatolikus vallású asztalos volt az apostola. Berindean 1923-ban sejtyszerűen szervezte a romániai kommunistákat. Titkára és jobb keze egy Mitrovics Ernő nevű fiatal ember volt, aki újságírónak mondja magát és akit a nagybányai kommunista szervezet azzal bízt meg, hogy Désen is indítsa meg a szervezkedést.

A nagybányai ifjumunkások összejöveleit Péter Sándor cipész-mester laká-

sán tartották, hetenként rendszerint kétszer volt összejövetelük. A tagsági igazolványokat köblös ismert marosvásárhelyi kommunista-vezér irta alá. Ezeket az igazolványokat és utasításokat egy Turzó nevű futár hozta Bukarestből. Ez a Turzó időközben eltávozott Romániából és Bécsben meghalt.

A dézsi csoport elnöke Salamon Janka fiatal leány volt, aki egy mechanikus üzletnek volt az elárúsitónője.

A kommunisták három csoportba voltak beosztva. A bíróság e szerint a csoport szerint tárgyalja a bűnügyet. Az első csoport tagjai: Birtas, Mitrovics, Peteran és Farkas. A második csoportnak szintén négy tagja van. A harmadik csoportot csak azzal vádolják, hogy beléptek a kommunista pártba és résztvettek az államellenes gyűléseken.

A tárgyalás meglehetősen nagy érdeklődés mellett zajlik. Itélet a késő esti órákban várható. Holnap a kolozsvári ifjumunkás kommunisták pere kerül sorra.

Jugoszláviában lesz a kisanant konferenciája

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Szlovenszki Dennik című napilap arról értesül, hogy a kisanant legközelebbi ülése Jugoszlávia egyik városában lesz, február hó végén. A hírek szerint a tárgysorozat kimeríti a magyar kérdést.

A közigazgatási választások küszöbén

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Magáninformáció szerint a tegnapi minisztertanács foglalkozott a közigazgatási választásokkal de nem tudott dűlőre jutni.

Tatarescu államtitkár ma kijelentette, hogy a közigazgatási választásokat — akármilyen történjék is — a liberálisok fogják vezetni.

Constantinescu Alexandru, Saveanu, Mo-soiu, Angelescu, Iapadatu és Tatarescu miniszterek ma este tanácskozást tartanak az új adminisztrációs törvény végrehajtása ügyében.

Matrac-gradli Butorszövet Kárpitoskellék
HAVAS DEZSÓ Gyár és Flók:
Tudjsoara. LUGOJ.

Hasznos társalgó és levelező könyvek.

Német társalgó színes borítékban
Francia beszélgetések (Kálmán)
Francia társalgó és beszélgetések
Angol társalgó és beszélgetések
Olasz társalgó és beszélgetések
Magyar általános levelező, házi titkár
Német-magyar levelező és házi titkár
Ara részbenként 12-14 le
Romániai főbizományos:
Brassói Lapok Könyvosztálya Brassó.
Postai megrendeléseket azonnal elintéztünk.

Néhány ütköző pont az iskolatörvényben

Angelescu iskolatörvényével szemben valami csodálatos, inkább naivnak mint őszintének tetsző bizakodás jelentkezik az utóbbi időben, részint, hogy a végrehajtási utasítás vagy hogy talán a végrehajtásra rendelt közegek tapintata és jóakarata (?) enyhíthetne valamit a helyzeten.

Csakugyan a törvény imperativusával szemben is akárhány esetben módja lehet a végrehajtási utasításnak a törvényhozó által itt-ott véletlenül vagy szándékosan nyitva hagyott réseket kiszélesíteni, vagy éppen termővé tenni, olyan módon, mint ahogy a sziklarepedések között megfogant kicsiny növény a környezet melegeitől ápolva, akárhány esetben tanúsíthat annyi életrevalóságot, hogy gyökerei mind izmosabbá váljanak és a körülfogó rést tágítsák.

A környezet melegehez tartozik természetesen az a szerep, amellyel a közel és távolabbi hivatott tényezők az ügyet fejkarolni akarják.

Persze nehéz dolog, hogy egy egészen más lefektetésű törvény részeit kelljen ilyen irányban termővé tenni.

Kezdjük a törvény második szakaszán, mivel itt csakugyan rés van, amelyre nézve a végrehajtási utasításnak kell megmondania, hogy mikor állapítható meg vajamely iskolára nézve, hogy tanulóinak létszáma az átlag alá szállt? Tudvalevőleg az átlag középiskoláknál osztályonként 10 elemi iskolában az egész iskolára nézve 20, mely létszám alá csökkenve az iskola továbbra már nem állhatna fenn.

Ha szeretetből indul ki a törvényhozó, ez intézkedés természetesen nem kerülhetett volna a törvény szövegébe. Felfelé való kontingentálás ugyanis az iskolai törvényekben elő szokott fordulni paedagógiai és higiéniai szempontból a túlszűfoltosság elkerülését, a felfelé való kontingentálás azonban lehetetlen, legalább is elemi népiskolákra nézve a tanítókötelezettség elvével összeegyeztethetetlen, hiszen a törvényhozónak arról kell gondoskodnia, hogy az akármi kis számú gyermeksegreg oktatását is lehetővé tegye, sőt intézményesen biztosítsa, akár a gyakorlatban nehézkesebb bizonyult, de a semminél mégis jobb vándortanítói rendszerrel is.

Meg vagyunk győződve tehát, hogy a szakaszt egy későbbi törvényhozás hatályaon kívül helyezi, addig is azonban a végrehajtási utasítástól elvárjuk, hogy ne a múló és ideiglenes, hanem az állandó jellegű létszámcsökkenésre legyen figyelemmel. Állandó jellegű létszámcsökkenést pedig nem egy, sem két év, hanem hosszabb idő mutathat, mert egy vagy két évig indokolatlan lenne az iskola szüneteltetése, hogy az azután bekövetkező létszámmegnövekedéssel ismét megnyitassák, tekintetbe véve különösen azt is, hogy a törvény a szünetelés időtartamára a tanerők elhelyezéséről nem intézkedett, holott nyilvánvaló, hogy a szünetelés ily esetben nem a tanerők hibájából következve be, időközben, vagy az iskola végleges megszűnése esetén, újabb végleges elhelyezésekről annál fogva kell gondoskodni, mert tőlük a pályára való hosszabb előkészütség kívántatik, amelyet másképp, mint egy bizonyos iskolánál való elhelyezkedés útján, nem érvényesíthetnek.

Nem tartunk attól, hogy a népesség csökkenése a jövőben is állandóbb jelenség legyen, minden jellegű iskoláink azonban éppen most küzdenek vele az 1914-ben kezdődő háborús esztendő csökkenő születési arányszáma folytán és pedig középiskoláinkban annál hatványozottabban, mert a szükséges létszámot a fiúk és leányok együttes tanításának tilalma (a törv. 10. szakasza) miatt sem az egyik sem a másik tagozaton nem érhetjük el, vagy esetleg csak az egyik tagozaton tudjuk elérni.

A 10. szakaszhoz azon végrehajtási utasítás csatolását kérjük, amely szerint olyan alsó fokú középiskolák, amelyek elnéptelenedéssel küzdenek, nem lévén meg a 2. szakaszban kívánt átlagos létszám, mind a fiú, mind a leánytagozaton, a vegyes iskolatípus engedélyezése iránt folyamodhatnak, mihez azután a kormány a törvényhozás felhatalmazását fogja kikérni.

A negyedik szakasz megállapítván, hogy semmiféle iskola sem létesíthető más módon, mint csakis a közokt. miniszter felhatalmazása alapján, a végrehajtási utasításban megjelöltet ki kívánjuk, hogy nem sorolhatunk ide a már törvényes felhatalmazás alapján létező iskolák kapcsán és azaz közös igazgatás alatt fennálló női kézimunkatanfolyamok és egyéb gyakorlati vagy elméleti

irányú tanfolyamok, amelyek az iskola tanerői, vagy más művelt egyének által, az iskola helyiségeiben előre kidolgozott terv alapján a serdültebbek, vagy felnőttek oktatása végett tartatnak, habár azokon napról-napra rendszeres előadások folynának is. Ily tanfolyamok ugyanis a szabad oktatás körébe esnek és így az állam azok tartását korlátozni nem kívánja, hanem csak ellenőrzési

E kiegészítést a törvény 13. szakaszára való tekintettel kell kérnünk, mivel az a felhatalmazás nélkül működő iskolákra nézve súlyos büntető rendelkezéseket tartalmaz és így a rendelkezés félreértése esetén alkalmas arra, hogy minden szabadoktatási tevékenységet csúnyán elfojtsa.

A nyelvi rendelkezések tekintetében kívánjuk a 34. és 35. szakasz összhangba hozását. Előbbi szerint a román eredetű tanulók által látogatott iskolák tannyelve a román, míg az utóbbi megállapítván az iskolafenntartók azon jogát, hogy iskoláik tannyelvét maguk állapíthassák meg, hozzáfűzi, hogy ily iskolákba csakis oly tanulók vehetők fel, akiknek anyanyelve azonos az iskola tannyelvével. Aggodalmunk most már csak az, nehogy a nem tisztázott román eredet (pillanatnyi érdeke szerint mindenki

ilyen vagy olyan eredetűnek valhatja magát, főként ha bizonyítani nem kell) visszaélésekre, iskolák tannyelvének elkobzására vezethessen.

Ugy gondoljuk tehát, hogy a 34. szakasz értelmét a végrehajtási utasításnak világossá kell tennie, megmondván, a 35. szakaszhoz irt utasításként, hogy az ezen szakasz által érintett iskolákban az iskolai beiratás alkalmával a szülők által kiállított és aláírt nyilatkozat mutatandó fel, mely igazolja a gyermek anyanyelvét és eredetét. A szabályszerűen sajátkezűleg irt, vagy két tanu előtt aláírt szülői nyilatkozat az iskolát még az esetben is menti a 34. szakaszban körülírt törvényes következmények alól, ha a szülő a nyilatkozatot később visszavonni, vagy megmásítani akarja, ami most már nem is fog módjában állani másképp, mint csakis gyermekének az iskolából való kivétele és más iskolába való beiratása által.

Ennyit ami a törvénynek a végrehajtási utasítás által enyhíthő részeire vonatkozik, megjegyezvén, hogy a fontliekben csakis gyakorlati jelentőségű kérdéseket érintettünk, de azokat ki nem merítettük.

Szeremley Ákos dr.

Pázmány Péter unokaöccse korrektor egyik nagyváradi nyomdájában

Ocskay Brigadéros ükunokája pedig operaénekes a váradi színházban

NAGYVRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Első látásra, nagy szarvasagancsos botjával, kackiás vadászkalapjával és kipódort hófehér bajuszával úgy néz ki, mint egy öreg Mokány Berci. De ha szóba ereszkedik vele az ember, Anatole France valamelyik meglevenedett regényalakját véled látni, aki egyik szajnaparti antiquarius bolt mélyéről került napvilágra. Mert ebben a kis öreg Mokány Berciben annyi a bölcsesség az intelligencia és az emlék. Csakhogy mind ez közelebb van a Tisza partjához, mint a Szajna parthoz.

A kis öreg ur ritkán látható a váradi uccákon. A régi időkben nappal nagyrészt aludt, ma pedig régi foglalkozása naphosszat a szedőszekrény és a korrekúra asztal mellé költik. Merthogy Pázmány Ferenc akiről szó vagyunk, nyomdász és korrektor az egyik váradi lap nyomdájában.

Regény kellene írni róla: annyi érdekességet és megkapót tud mondani azokról, kiknek írásait sillabizálta a szedőszekrény meg a korrekúra asztal mellett. Ady Endre, Nagy Endre, Biró Lajos, Dutka Ákos, Ernő Tamás meg a régiek közül Halász Lajos és Dézsi Géza — mind jó ösméresei voltak s e barátai előtt — mert hogy a korrektor és az újságíró bizony hamar összebarátkoztak a régi világban, éccakai inspekciók alatt — csöppet sem titkolta, hogy egyenes ágon leszármazottja a híres neves Pázmány Péternek, a lángszavu jezsuitának, és hittudósnak. Hát, ha nem is éppen ükunokája, de ükunokaöccse.

Pázmány Péternek — aki 1570-ben született tudvalevőleg bihari alispán volt az apja, Pázmány Miklós. A felesége az alispán urnak Massai Margit volt, szintén igen előkelő familiából származott s Massaiak még ma is élnek Kolozsvárott. A Pázmány család, amely mindenkor vallotta magának Péter atyját, szintén követte a későbbi nagy hitszónokot a katolikus hitre való áttérésben s ők maguk is segítettek Péter atyának a hittérítés munkájában.

A család fitagjai jóideig közhivatalokat töltöttek be, de amikor a könyvnyomtatás Biharországban is kezdett úttörő hivatást betölteni, egyik Pázmány fiu nyomdász lett s ez ágból származott a váradi lap nyomdájába Pázmány Ferenc szarvasagancsos botjával, tollas vadászkalapjával és bölcsességével.

Tíz évvel ezelőtt ő tanított meg az újságírás mesterségére. A tollat ugyan már akkor is jó néhány éve forgattam, de a mesterséget babonás tiszteltetl inkább csak sejtettem, mint tudtam. Volapukkul hangzott előttem a sok mindenféle nyomdai kifejezés, míg egy vérzivataros éccaka a gorlicei áttöréskor bajnalg beszélt nekem Pázmány mester magáról, a nyomdáról, ameg híres öséről. Közben pedig felgyűrűzött kisujja hosszú, hegyes körmével gondosan követte a sorokat, miket olvasott s hatalmas betűvel kanyarította a nedves papír szélére a durchsichtet.

Eközben megtanultam azt is, hogy Pázmány Ferenc éppen olyan apostoli hitvallást tölt be, mint ama Erdélyből Bethlen által kiűldözött protestáns-verő őse, aki a magyar stílust honosította vala meg a magyar tudományos irodalomban; mert a szedő és korrektor munkája nélkül hova penészedne az irodalom, a művészet, a tudomány, bölcsessége?

Pázmány Ferenc azonban nem az egyedüli — mint valami régi, iniciális könyv — a magyar történelmi multból maradt utolsó mohikánnak.

A másik híres neves ember Váradon Ocskay Mihály operaénekes, aki ugyan evikeres arcával inkább valami zenetanárra emlékeztet, kinek a történelemhez semmi köze, mint Ocskay László ükunokájára. Pedig az. És pontosan ki is tudja mutatni a származását. Az ember alig hinné, hogy ez a sakkozó, keresztretjvényeket fejtő rokon szenved operaénekes Ocskay brigadéros familiájából ered. Mert bizony nincs benne semmi kuruckodó hetvenkedés, de átpártolási hajlam sem. A nemes családból jellemt, egyenes gerincet s az ősi családok végső sarjait jellemző művészi intellektust örökölt. Vagyont azonban ezeken kívül vajmi keveset.

Aki kételkednék — s hogy megtudjam az igazat, szíleg magam is kételkedtem — annak szívesen szolgál a baráti asztal mellett részletes felvilágosítással is Ock azaz Ocskay Mihály. A családfáját így állította fel:

890-ből ered az Ocskay család, a horvát Ock-ok közül. 1200-ban már a báró Ocskay nevet viselték, 1444-ben grófi rangot kapott a Várna ostrománál hősi halált halt Ocskay Ferenc. E grófi család oldalágából származott Ocskay brigadéros, akit Rákóczytól való elpártolása után 1710 január 10-én elfogott Jávorka, s kit fejvesztéssel végeztek ki. Az ő ükunokaöccse a mi Mihályunk, kit tizenkét testvére közül papnak akartak nevelni, de a papnevelőt mihamar otthagytá, hogy operaénekeské képezze ki magát.

Az ősz óta itt van Váradon és minden fellépése sikert jelent. Azok pedig, kik gyönyörködnek énekében, tán nem is sejtik, hogy ezt a tömör hangot a tábornokok mellett, tárogató szóra daloló Ocskay Lászlótól örökölte. De ki is gondolna erre? Ő maga nem hengeg vele, másképp pedig semmi se emlékeztet rajta Ocskay Lászlóra, ki fejét vesztette. Mert a mi Ocskaynk még a színpadon se veszté el a fejét.

BUDAPEST. Szilágyi Lajos pártját ma feloszlatják. Tagjai új pártot alakítanak Szilágyi nélkül.

RÓMA. A kamarát január 16-ra összehívták.

PARIS. A kamara elnökévé ismét Herriot-t választották, 300 szavazattal 24 ellen.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a
lap fejen olvashatók.
Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők,
vagy pedig bármelyik hirdetői iroda vagy bizományosunk
átján is feladhatók.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A Brassói Lapok nyomdavidálalatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej,
vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejjel drágább;
Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK,
Jugoszláviában 2 átnár, Magyarországon 2.00
m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt
6 lej értékű valuta.

Péntek, január 15.

Kat.: Remete Pát. — Prot.: Lőránt
Görög: Kol. János. — Izr.: 5086
Tebeth 29. — A nap: 7.49-16.59 Hold:
újhold január 15-én. Időjárás: Vál-

tozban felhős, igen hideg idő, esetleg gyenge havazással.

— Szerencsés műtétet hajtottak végre Nagy Károly püspökön. Budapestről jelentik: Mint már több ízben megírtuk Nagy Károly erdélyi református püspök a budai Szent János-szanzatoriumban fekszik. Állapotában a napokban öröndetes javulás állott be, a második műtét óta az orvosok bíznak a felgyógyulásában.

— A pártvezérek cáfolnak. Jorgától a tegnapi hosszú nyilatkozat jelent meg a párisi Matin hasábjain a volt trónörökös kérdésével kapcsolatban ugyanakkor az Adeverul Argetolanunak szájába ad igen éles szavakat. Mára megjött Jorga távirata, amely kijelentette, hogy semmiféle nyilatkozatot nem adott a Matinnak, Argetolanu pedig az Adeverulnak írt levelében hangsúlyozza, hogy Maniu és Jorga annak idején kimondott szavai a nemzeti párt befejezettnek tekinti az ügyet, de leszögezi, hogy a kormány sem a krízis előtt sem azután nem tette meg a kötelességét.

— Súlyos a törvényszékek új munkarendje. Marosvásárhelyről jelentik: Tegnapi léptet életbe a törvényszékek új munkabeosztása. Eszerint a bíróságok hivatalos óráikat délután egy órától kezdik. Az új beosztás nemcsak a bíróra, hanem az ügyvédekre is nagyon hátrányos, s ezért panasszal akarnak az igazságügyminiszterhez fordulni, hogy az ügyrendben olyan változást eszközöljön, mely a bírói szervezethez tartozó egyének érdekeinek jobban megfeleljen.

— Belgrádba vezetik a frankhamisítás szálát. Belgrádból jelentik, hogy a frankhamisítás körül ott is többen kompromittáltak magukat. Politikai körökben szenzációs részletekről tudnak, egyelőre azonban a nyilvánosság számára nem nyilatkoznak a beavatottak.

— Jubiláló lapszerkesztő. Dénes Sándor, a szatmári Szamos című napilap felelős szerkesztője most töltötte be ujságírói működésének húszonötödik évfordulóját. Dénes pár esztendői debreceni ujságíróskodása után, ahol egy redakcióban dolgozott Ady Endrével, Szatmárra ment, s azóta kizárólag a Szamos kötetlenségében dolgozott. Tehetségét és aktivitását azonban nemcsak lapjának szentelt, melyet népszerű és elterjedt napilappá sikerült fejlesztenie, hanem résztvesz a város társadalmi és jótékonyági mozgalmában is. Legutóbb a Magyar Párt szatmári tagozatának megszervezésében fejtett ki nagy tevékenységet. Mint kitűnő és kifogásmentes ujságíró és szerkesztő közhetségesen áll. A Szamos szerkesztősége és nyomdavidálalata az évfordulón háziünnepély keretében ünnepelték és megható üdvözlések után értékes aranyórákat nyújtottak át a jubilánsnak. E hó 24-én a különböző szervezetek rendeznek Dénesnek ünnepséget, melyen az ujságírói szervezet kiküldöttei is résztvesznek.

— Meghalt egy író pap. Szegedről jelentik: Várossy Gyula nyugalmazott kis-

teleki plebános, aki öt éven át a magyar parlament tagja volt, Ferenc József-rend lovagja, 66 éves korában meghalt. Várossy Gyula írói tevékenységéről ismert. Több kötetnyi novelláját egészséges humor jellemzi.

— Tűz Nagyváradon. Nagyváradon tudósítónk jelentése szerint ma délből tízenkét órákor kigyulladt a Kőrös-utca 57 számú ház, melynek padlásán szalma volt felhalmozva. A lakókat kilakoltatták. Lapzártakor a tűz még tart.

— Marosvásárhelyen házai építenek a tisztviselőknek. Marosvásárhelyről jelentik: A lakásmizéria enyhítése érdekében a városi tanács elhatározta, hogy a köztisztviselők részére házakat építtet.

— Saveanu miniszter egészségügyi előadása. Tegnapi Saveanu egészségügyi miniszter Temesvárra érkezett. A minisztert az orvosok szövetsége díszközgyűlés keretében üdvözlötte. Saveanu az ország általános egészségügyi helyzetéről tartott előadást. Kijelentette, hogy minden modern állam talpköve az egészségügy és a kultúra. Megemlítette, hogy az ország kórházait mindenütt rendbe hozatja s különösen Temesvár kórházára lesz tekintettel. Az ország egészségügyét a közigazgatási reformmal kapcsolatban akarja újjászervezni.

— Nyugalmazott színgazdát ünnepelték. Fehér Károly ki 1912-ben vált meg az Erdélyrészi Színkerület igazgatóságától, azután pedig állandóan Fogarasonn telepedett meg és itt számottevő műkedvelői gardát nevelt. 45 évvel ezelőtt január 9-én indult el a színi pályára. Ennek az évfordulónak alkalmából rendezték a fogarasi műkedvelők a január 9-iki estét „Florika szerejme” színdarabjával magát az ünnepet kérve fel, hogy Borkotán juhászgyáráat alakítva egyik legkedvesebb szerepében lépjen fel. A zsufolásig telt ház meghatva és őszinte rokonérzettel hallgatta végig azt a meleg baráti köszöntést, mellyel a jubiláns a társadalom nevében dr. Ludvig Alfréd üdvözlötte. A darabban mindenki helyt állott és igyekezett a legjobbat nyújtani, hogy a szeretői igazgatónak kitűnő játékkal is kedveskedjenek. Fehér Károly rendezésével és szakszerű vezetésével az imperiumváltás óta a fogarasi műkedvelői garda többek között a következő nevezetesebb darabokat adta elő: A vereshaju, Vasgyáros, Felhő Klári, Kisasszony-feleség, Sasok Aranyember, Dollár papa, Vén gazember, A Dolovai nábob leánya, stb. Hogy az erdélyi magyarság kulturális életébe Fogaras is valamennyire bekapcsolódhatott és hogy a Petőfi és Jókai jubiláris éveket is méltán megülhette az elsősorban Fehér Károlynak és lelkes munkatársainak köszönhető.

— Újra szabályozzák a zárórát. Marosvásárhelyről jelentik: Szakbizottság alakult kereskedőkből és a város iparos tagjaiból, kik holnaptól kezdve bejárják az egyes üzleteket, s megállapítják, hogy a köteles zárórán túl, ami esti hét órában van megállapítva, melyik üzlet tartható továbbra is nyitva. E szerint a zárórák az üzleti ágak fontosságára való tekintettel különbözők lesznek.

— Bőripari kiállítás Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyről jelentik: A kereskedelmi és iparkamara Barabás György cipésmester indítványára elhatározta, hogy pünkösdi ünnepén Marosvásárhelyt bőripari kiállítást rendez. A kiállításon a város háromszáz csizmadiján és 80. cipőiparosán kívül a vidék bőripara is képviselve lesz.

— Őriási szeszcsempészt fedeztek fel a román-cseh határon. Szatmárról írják: A cseh hatóságok megkeresésére az itteni hatóságok hatalmas méretű szeszcsempészt ügyében indították meg a nyomozást. A cseh határőrök nagymennyiségű Romániából csempezett szeszt foglaltak fel, de senkit sem sikerült elfogni. Ugy a román, valamint a cseh hatóságok nagy jutalmakat tűztek ki azok számára, akik a csempezetek nyomára vezetnek. A cseh hatóságok véleménye szerint jól kiépített csempezet-szervezet régóta tartó tevékenységéről van szó.

— A brassói izraelita nőegylet ezidei árcsok bálja a teljes siker jegyében zajlott le. Jelen voltak a város notabilitásai val láskülönbőség nélkül, ami nagyban hozzájárult az est fényes sikeréhez. Teljes dícséret

illeti az izraelita nőegylet vezetését, a mely fáradsággal nem törődve, megszerezte a mulatni vágyó publikumnak ezt a kitűnő szórakozást. Nagyon szép jelenet volt a jelmezeselek felvonulása. Öltözetnél-ötletesebb apache jelmezeket láttunk és a sokféle változat és tarkaság nagyon érdekes látványt nyújtott. Az kitűnő hangulatu bál késő reggeli órákban ért véget.

— Csak most áll be a hideg tél. Budapestről jelentik: A magyar fővárosban huszonnégy óra alatt 11 fokkal süllyedt a hőmérséklet. Tegnap a hideg maximuma 12 fok volt.

— Orvosi körökből. Dr. Springer Arthur fogorvos és szájbész rendelő Kapu-utca 66 szám alatt. (Brassói Lapok épületében.)

— Mexikóban is nagy árvizek pusztítottak. Newyorkból jelentik: WNyugat-mexikóban az árvíz husz falut pusztított el. Az a hír terjedt el, hogy az árvíznek hétszáz halálos áldozata van.

(—) Magyarországon is takarékosági napot akarnak rendezni. Jelentettük annak idején, hogy a múlt esztendőben Milánóban a világ pénzügytézeti kongresszust tartottak, a melyen elhatározták, az intézetek, hogy a takarékoság növelésére minden államban propagandát kell indítani. Magyarországon a takarékpénztárak országos egyesülése karolta fel az akciót és memorandumot intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben azt kéri, hogy tarthassanak az országban évente egy takarékosági napot. A propagandát az iskolában kívánják megindítani, ehhez oly intézkedésre volna szükség, mely kötelezné az iskolákat, hogy az esztendő meghatározott napján a takarékoságról tartsanak előadásokat és hassanak oda, hogy a takarékosági napon minden szülő bizonyos összeget helyezzen el takarékbetétként gyermeke számára.

— Letartóztatták az orsovai vámcsalás öt tettesét. Orsováról jelentik: Már megemlégtük, hogy Orsován egy több millió vámcsalást fedeztek föl. Most arról értesülünk, hogy a panama tetteseit Iliescu Miklóst, a vámhivatal takszatorját, Fuchs Károlyt, az orsovai petroleum gyár igazgatóját, Szántó Géza prokuristát, Kevegesan Dumitru gyári ügynököt és Ecken szállítót már le is tartóztatták. A vizsgálatot Duca crajovai vámtaninspektor folytatta le, s megállapította, hogy a huzamosabb idő óta ügött csalások és visszaélések az államnak több millió kárt okoztak. Mióta a vámcsalás napfényre került, az orsovai vámhivatal volt főnöke Perlan Gheorghe kerekelt oldott, s azóta nyoma veszett. A megszökött főnökön kívül most valamennyien a karánsebesi ügyészségi fogházba kerültek. Bár ideiglenes szabadlábra helyezéstük érdekében mindnyájan kérvényt adtak be, kérésüket a bíróság elutasította.

— Halálos autószerencsétlenség. Bukarestből jelentik: A Plojestből Moreni-be vivő úton tegnap este borzalmas szerencsétlenség történt. Egy autó, amelyben Fuchs mérnök, a petroleum-üzemek főigazgatója ült, nekiment a vele szembe jövő kocsinak és fölborult. Fuchs igazgató és a soffőr szörnyen haltak.

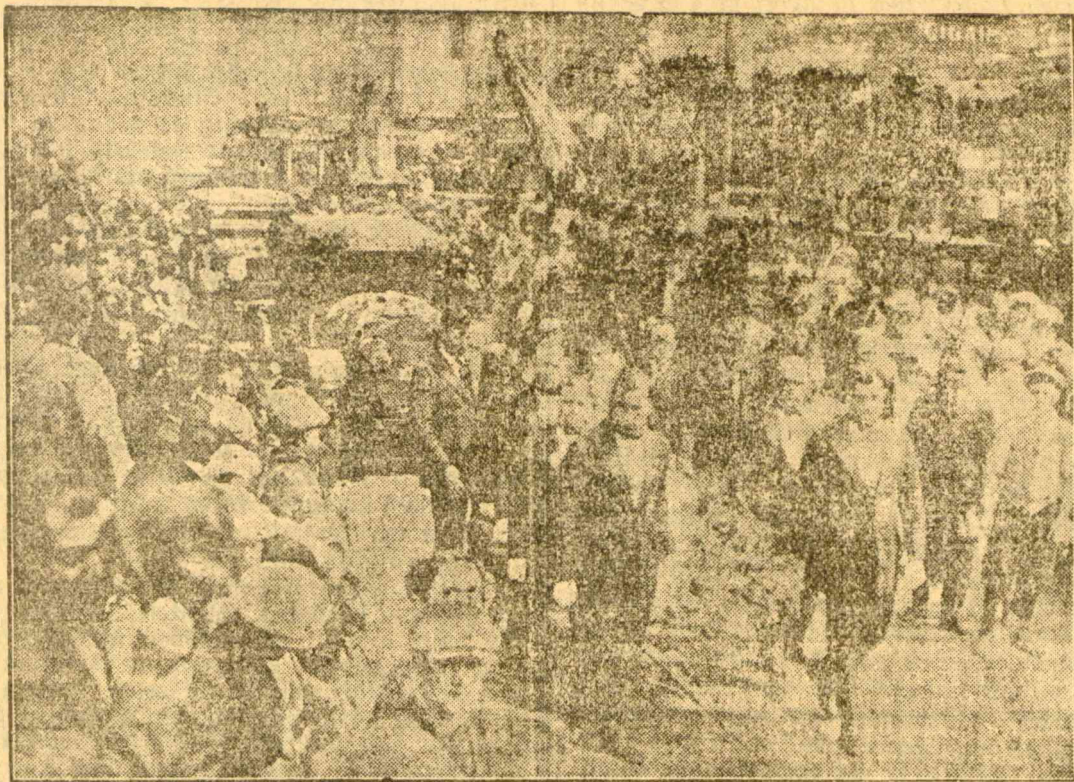
— Tisztviselők fizetésjavítása. A fővárosból telefonálják, hogy a CFR. alkalmazottainak 40 százalékos fizetésjavítást engedélyeznek január 1-től kezdve. A többi tisztviselő is ilyen javításban fog részesülni.

— Meghalt magyar egyetem tanár. Debrecenből jelentik: Zivuska Jenő egyetem magántanár, kiváló költő, ötven éves korában meghalt.

— A Brasovia jégpályáján holnap, csütörtökön zene lesz.

Ön téved,

ha azt hiszi, hogy a DIANA SOSBORSZESZT nem hamisítják. Mint minden jó cikket, a DIANÁT is utánozzák, de az utánzatok értéktelenek. Csak az eredeti DIANA erősít, frissít, gyógyít.



Beltrót temetnek. Sammy Samoot, a chicagói „betörőkirályt,” aki egész Amerikára kiterjedő betörőbanda főnöke volt, „kollegái” bronzkoporsóban, díszmenetben viszik a temetőbe. A temetés tartamára a rendőrség 12 órai fegyverszünetet adott.

— **Smith hazatérőben.** Párisból jelentik: Smith budapesti főbiztos Amerikából visszajövet megérkezett a francia fővárosba.

— **Kripta a piactér közel alatt.** Fogarásról jelentik: A pénteki hetivásárra készülő polgárok meglepetve látták, hogy a piactér kövezete egy helyen emberderéknyi szélességben beszakadt és alatta egy felülről téglával boltozott és oldalán is falal kirkott két méteres mélység tátong. Tudvalevően az ehe lyen fennállott régi református temetőbe 1704 óta nem temetkeztek és így a koporsókat rejtő üregnek, amelynek boltozata málnaként indult és ez okozta a beomlást, néhány száz évesnek kell fennnie. Hatósági intézkedés folytán az üreg teljes feltárása a szép művészeti műismeretű kiküldöttjének Dr. giceanu V. archeologusnak részvételével a hó 10-én ment végbe, de sem az eltemetettek kilétére, sem az eltemetés idejére valószínűt nem derített. Nehány finom selyem, gazdagon himzett öltözetfoslány, a kriptában talált kard és szépen ötvözt sárgaréz mentekőt főrangon halottakat sejtet. A felsorolt tárgyakon kívül még egy pár minden ékítmény nélkül való arany fülbevaló került elő. Valószínűnek látszik, hogy a sirt már egyszer régebben is megbolygatták, mert a csontok szétszórtan és a koponyák helyükbe elmozdítva, a lábak mellett feküdtek. A mit ugyan a földrengések idején egy erősebb földlökés is okozhatott. Hányoztak azonban különben jól konzerválódott koporsóknak egyes részei, a kardot pedig hüvely nélkül és kétszeresen megdörbűve találták. Feltehető tehát, hogy a kard hüvelyét is drágaköveivel s irrablók magukkal vitték. Ez lehetett továbbá a sorsa több öltözetdarabnak is. A kripta egy alig néhány esztendő kis leány, egy felnőtt férfi és egy nő tetemét rejtette magában.

— **A brassói korcsolyázó egyesület** jelmezes jégünnepélyét 1926. január hó 17-én, vasárnap délután 6—9 óra között katonazené és villanyvilágítás mellett a cenakalati jégpályán tartja meg. Jelmez izlés szerinti, de az álarcok viselése tilott. A körmenet (7 óra) befejezése előtt csak jelmezes korcsolyázók tartózkodhatnak a jégpályán. Beléptidíjak: Korcsolyázók, nem bérlők 40 lej, korcsolyázók, bérlők, felnőttek 15 lej, korcsolyázók, bérlők, gyermekek 14 éven alul 10 lej. Nézők számozott ülőhely a felső teremben és a jégpálya szélén a ház előtt 25 lej, állóhely a felső teremben 20 lej, állóhely a szabadban 10 lej. Pénztárak és bejáratok: Bejárat A. Pénztár 1. a ház bejáratánál: jelmezes korcsolyázók részére; ülő- és állóhelyek a felső terembe. Bejárat B. Pénztár 2. nem jelmezes korcsolyázók részére, számozott ülőhelyek a jégpálya szélén a ház előtt. Bejárat C. Pénztár 3. Sétátér alatti nézők részére. Ruhátár 2 lej.

— **Autójáratot léteít a pos a Brassó és Kézdivásárhely között.** A posta vezérigazgatósága Brassó és Kézdivásárhely között a tomobiljáratot szándékszik berendezni, amely a személyek és poggyások szállításán kívül postacsomagok és levelek közvetítésével is foglalkozni. A szállítási engedélyt árverés útján adják ki. Az irásbeli ajánlatminta megtekinthető a brassói és kézdívásárhelyi postahivataloknál. Négy éven alóli gyermekek ingyen utazhatnak a kéz-poggyások pedig 10 kilogrammig szállítási díjmentességet fognak élvezni.

— **Koszorúmegváltás.** Istvánházi Király Lajosné született Deák Terka elhalálása alkalmából özvegy Minjska Jánosné és László Margitka 200—200 lejt adományoztak koszorú megváltásul a református négyfeketnek. A nemesszü adományért ezután mond halás köszönetet az elnökség.

— **Az ötvenedik összejövetel** folyó hó 15-én este 8 órakor lesz az iparegyet vadászszobájában.

— **A református négyfeket** tagjait s az összes brassói református nőket ezután kéri az elnökség, hogy a január 15-én, pénteken délután 5 órakor a tanácsteremben tartandó értekezleten feltétlenül szíveskedjenek megjelenni, hogy a január 30-iki református estély előkészítő munkálataiban mindannyian résztvegyenek.

— **Koszorúmegváltás.** Özv. Temesvári Gergelyné elhunyt alkalmából özv. Verzár Antalné, Halász Gyula és neje, özv. Minjska Jánosné és László Margit koszorúmegváltás címén egyenként 200 lejt adományoztak a brassói róm. kath. négyfeketnek.

— **Köszönet.** Sárossy Lajos a brassói róm. kath. plebánia templom fűtésére ötszáz lejt adományozott, a nagylelkű adományért e helyen is halás köszönetet mond Dr. Péter Antal plebános.

— **Felhívás az árvízkárokat szenvedett gazdákhoz.** Az Erdélyi Gazdasági Egyesület felhívja az árvízkárokat szenvedett gazdákat, hogy a károk részletes felsorolása mellett kérjék az illetékes pénzügyigazgatóságoktól adójuk elengedését, a prefektusoktól pedig a községi előjárások útján a kárak arányában segély nyújtását. Az árvízkárosultak részére a kormány 10 millió lej segélyt szavazott meg. Azok részére, kik kérvényeiket elkészíteni nem tudják, az Erdélyi Gazdasági Egyesület titkári hivatala (Kofosvár, Attila-ucca 10 szám) díjtalanul nyújt felvilágosítást.

— **Modern Mozgó.** »A dicsőség útja« szalon dráma 10 felvonásban az idei szezon kétségkívül leghatásosabb társadalmi filmje. Lil Dagover ez a csodálatos szépségű művésznő játsza a főszerepet. A film pén tekig van műsoron. Előkészületben »Repülőgépek a föld körül« modern kalandos film, főszerepben Ellen Richter, Bruno Kastner, R. Schünzel, Claire Lotto és Max Landa. Ezt a filmet a következő helyeken vették le: Páris, Berlin, Newyork, Singaper, Vöröstenger, Szudán, Sziget; Kajor Ceylon; Colombó, India, Genova; China stb. Jön »Asz szonyok, kiknek nem szabad szeretni« és a Bagdadi tolvaj a világ legtalálmasabb filmje.

— **Apolló Mozgó.** Művész-művészrelem az 1926. év legkimagaslóbb filmesemé nye fut szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton. E monumentális filmben a világ két legünnepeltebb filmszínésze: Nico-

laus Coline és Petrovich Szvetisláv játszik a főszerepeket. Coline a közönség kedvence eddig még soha ilyen pázs szerepet mint ebben a filmben, nem játszott. Petrovich Szvetislávot új szerepben évek óta a brassói közönség nem látta. Külföldön diadalmas sikert aratott filmbonvivan meg fogja lepni imádóit a Művész-művészrelem főszerepében és olyan művészi játékot fog nyújtani, amit még tőle soha nem láttak. Jön: Sámson a halál védenice. Albertinivel a főszerepben.

Legjobb minőségű asztali és faj-

BOROKAT

jutányos áron vásárolhat
Herskovits Adolf borpincéjében,
237 Kapu-utca 25.

SPORT

(x) **A SzAK Madeirában.** A Szombathelyi Atlétikai Club Madeira szigetén az SC Madeira csapatát 7:0 (4:0)-ra verte. A gólok közül négyet Takács kettőt Pahr és egyet Németh lőtt.

(x) **Az ótátrafüredi téliverseny.** Az Ótátrafüreden megtartott jégchokkiversenyen első lett a budapesti korcsolyázó egyesület 9 pont tal, második Lipcse 8, harmadik BBTE 5 p.

(x) **Uj jégspor.** Az ótátrafüredi jégchokkiversenyek keretében bemutatott a jegtgyeniszt A játékokt Kerlőben mutatott be a férfigyeniszt legyőzve 6:2 6:4-re a troppuai Motyt.

(x) **Európai jégchokkibajnokság.** Davosból jelentik: Az európai jégchokkibajnokságok keretében Franciaország legyőzte Lengyelországot 2:1-re, Svájc legyőzte az olaszokat 3:0-ra, Csehország Belgiumot 2:0-ra és Ausztria Franciaországot 2:1-re.

MOST JELENT MEG!

A Detektiv Sorozat 13. száma

W. Wynkyn:

Az apáért

című rendkívül érdekesítő detektivregényét közli. A mindvégig lebilincselő, nagyszerűen megírt regényt melegen figyelmébe ajánljuk mindazoknak, akik szeretnek egy-két órát gondatlan szórakozással, egy kitűnő író fantáziájában és írói stílusában gyönyörködni, eltölteni.

A Detektiv-Sorozat

eddig megjelent számai is csupa szenzációs detektiv regényeket tartalmaznak:

1. sz. Gaboriau: A 113-as számú percsom
2. sz. Gaboriau: Egy nagystílusú szélhámos
- 3-4. sz. A földalatti város. (Kettős sz. ára 25 lej)
5. sz. Ernst Woop: A kísértettanya
6. sz. Maurice Leblanc: Az oiajlámpás
7. sz. Schätzer-Parasini: A mediciek töre
8. sz. Jajkláltás a tulvilágról (Francia bűnügyi regény.)
9. sz. Egy álarcosbái rejtelmei.
10. sz. Nyomok a hóban. (Bűnügyi regény.)
11. sz. Otto von Götberg: A fehér kastély.
12. sz. G. H. Bui: A titokzatos villa.
13. sz. W. Wynkyn: Az apáért

Egy-egy szám ára 15 lej.

A 13 szám együtt 170 lejért

megrendelhető a

Brassói Lapok Könyvosztályától

FARMODONT
FOGKRÉM

KÖZGAZDASÁG

Oriási árveszteségek az európai tőzsdéken az 1925. évben

Legtöbbet veszítettek a magyar részvényesek — A romániai részvényesek az árfolyam 16 százalékaival lettek szegényebbek

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától) A tőzsdei válságokban a világ gazdasági válságának képe tükröződik vissza, egyúttal a tőzsdei hangulat mutatja az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság helyzetét is.

Az alábbiakban az árfolyamok hullámzása alapján a végleges eredményt tüntetjük fel a nevezetesebb európai tőzsdéken. Az eredmény megállapításánál a tőzsdei forgalomban szereplő legforgalmasabb papírok szolgálnak alapul a természetesen figyelembe kellett venni az illető ország valutájának változását is.

Magyarországon

Az átlagösszámítás alapján legtöbbet veszítettek a magyar részvényesek. A budapesti tőzsdén az értékvesztés az év elejétől az év végéig 45,4 százalék, bár a valuta változatlanul megmaradt a 0,72 és feles zürichi szinten. Szakkörökben a veszteség inkább azt hozza fel, hogy az illetékesek a budapesti tőzsdéért semmiféle áldozatot sem hoztak, hanem hagyták, hogy az ország legnagyobb értékei majdnem a felével megsemmisüljenek.

Ausztriában

A bécsi tőzsdén az értékek 35,4 százalékkal csökkentek. Az osztrák vállalatok részvényei tehát 10 százalékkal kevesebbet csökkentek a magyar részvényeknél, bár Ausztriában a veszteségek és munkanélküliség nagyobb volt, mint Magyarországon, de a kormány és a bécsi bankok százmilliókra menő áldozatokat hoztak, hogy az árlerom lást mérsékeljék.

Olaszországban

A valuta 21,80-ról 20,88-ra esett Zürichben, az értékesítés ellenben 33,6 százalékkal volt. Olaszországban időnként hatalmas hossz mozgalom volt, de az áremelkedések évvégére elvesztették a végeredmény, az lett, hogy az olasz részvényesek pénzüket egyharmadát elvesztették.

Németországban

A német részvényesek is elvesztették az értékek 30,2 százalékát, bár valutája meg-

szilárdult. A berfni tőzsde úgy él a közönség tudatában, hogy ott óriási veszteségek voltak. Az átlagösszámításból azonban az derül ki, hogy a veszteség átlaga még Magyarországot sem múlja felül. Nem szabad azonban elfelednünk, hogy a német részvénybirtokosok igazi fekete esztendeje nem erre az évre esik, hanem 1924-ben volt.

Franciaországban

az árcsökkenés 14,2 százalék. A francia frank súlyos válságát nem tudta tehát a tőzsde sem elismerni. A legtöbb francia vállalat és pénzintézet papírja a romló frank ellenére alacsonyabb árszinten mozog, mint az év elején. Ez csak a francia kormány legszigorúbb ellenőrzésének és a pénzintézetek, valamint a közönség önfeláldozásának tulajdonítható.

Csehszlovákiában

az értékesítés ugyanannyi, mint Franciaországban. Érdekes felemlíteni, hogy míg a bankpapírok estek, az ipari részvények emelkedtek.

Romániában

a részvények árfolyamai átlagosan szintén értékesítést mutatnak. Megjegyezzük, hogy az átlagösszámítás nagyban befolyásolja az állami kereskedelmi vállalatok értékei s a petroleumrészvények is. Ezek a részvényértékek még nem állandósultak annyira s az állami vállalatokról sem alakult még ki tiszta értékelés, úgy, hogy a fenti adat csak hozzávetőleges. Az erdélyi közönség megnyugtására közöljük, hogy az átlagösszámítás alapjául a bukaresti tőzsdei papírokat vettük, amelyekből erdélyi kezekben kevés van.

Svájcban

ellenben értékelkedés volt, még pedig az év elejétől az év végéig 10 százalék. Ez az állam az egyedüli az összes kontinensbeli államok közt, ahol a részvényesek kerestek 1925-ben és pedig átlagosan az érték 10 százalékát. Ennélfogva a legjobb üzlet volt svájci értékeket venni.

Viktória butor 1,1, Ofa 459, Malomsoky 7,5; Pesti Hazai 1800, Fegyver 514.

(—) Használt ruhákért is kell vámot fizetni. A legfelsőbb vámbizottság rendelkezése szerint olyan használt ruhákért, melyeket az utas nem magával hoz az országba és nem használ saját maga, hanem külön szállítmányként érkeznek az országba, szintén kell behozatali vámot fizetni.

(—) Megint apadt a forgalomban levő bankjegyek mennyisége. A mai válságos pénzügyi helyzetben csak súlyosbítja a viszonyokat a Nemzeti Bank deflációs és hitel-megvonó politikája. Legújabb kimutatása szerint ugyanis a bankjegyforgalom 12 millió lejjel 19 milliárd 940 millió lejre csökkent, míg a leszámítolási tárca 120 millióval csökkent s ma 8 milliárd 236 millió lejt tesz ki.

(—) Ulást tart a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége. A kereskedelmi és iparkamarák szövetségének igazgatótanácsa január 21-én tartja első érdemleges ülését, amelyen a következő főbb tárgyak kerülnek a napirenden megbeszélésre: Mindenekelőtt véglegesen megszövegezik a szövetség ügyrendjét s megállapítják a szövetség státusát az 1923. évre, előterjesztést tesznek néhány szakkérdésben a kereskedelmi miniszternek tárgyalják új kamarák létesítését Szatmáron, Lugoson, Targuvisztben, Dorohóban, R. Valceában és Bazargicban; megvitatják a Prágában felállítandó román-cseh, a bukaresti olasz-román, a bukanesti angol és a galaci görög kereskedelmi kamara ügyét. A napirenden a fentiekben kívül még több ki-sebb pont szerepel.

(—) Németország pontosan fizeti a jóvátételt. Berlinből jelentik: Németország a múlt évben összesen négyszázötvenmillió márka jóvátételt fizetett meg.

Az embergyűlölő

Regény

51

Írta: Kelemenné Zathureczky Berta

Diószeghy azonnal válaszolt.

„Meggyógyultam ennek a hirnek a hallatára. És még elélek mellettek esztendőig.”

„Most arra kérlek benneteket: tarisátok Muthnán meg az egyházi szertartást, hogy én is részt vehessek ezen az örömnemen.”

Készséggel egyeztek bele mindnyájan.

Az Iván hosszas betegsége és a hivatala átadásával összekötött nehézségek folytán, március tizedikére tüzték ki az esküvő napját.

A minisztériumban arról biztosították Ivánt, hogy bármelyik percben átveheti újból a hivatalát.

A polgári esküvő szűk családi körben lett megtartva Diószegen. Csak Bánhidék voltak jelen és el is kísérték Muthnára a családot.

Az esküvőt megelőző napon érkeztek Muthnára.

Diószeghy Gábor fejedelmi pompát fejtett ki ez alkalommal. És fűgén, jó kedvvel, a betegség legkisebb jele nélkül forgolódott a vendégek körül.

Muthna annyira zsufolva volt meghívottakkal, hogy a reggeliző asztalt a terjedelmes lo-vagteremben kellett felteríteni. A vendégek nagyobb része — ugyanis — villásreggelire érkezett.

Minden szalonban tréfáltak, nevettek, flir-teltek és új házasságokat kombináltak az emberek.

A biliárd teremben gyűltek össze az öregebb urak Seitorovszki püspök ő eminenciája és Cziráky gróf ő exellenciája körül.

A tizenkét koszosleány a vőfélyekkel együtt, a belső szalonban levő szőköket mellett mulatott. Közöttük volt Forray is az ő bájos mennyasszonyával és igen boldognak látszott mellette.

Ica és Iván megszöktek egy félórára. Elmentek imádkozni a szülők koporsója felett.

Másnap gyönyörűen virradt.

Eljöttek az egész birtok parasztjai, az ök festői öltözetükben, az új pár esküvőjére. Vidám dallamokat játszott a falusi zenekar.

És ott álltak a fényes fogatok a toporzékoló telivérekkel, kik táncoltak a türelmetlenségtől.

Jött a násznép. Fényes díszmagyarban mindenki. Mesébe illő kép.

Kivált közülök a szépségével, a deliséggel: az új pár.

Hangos üdvözlőfogadta őket.

Virággal volt behintve az út.

„Virágos legyen az életetek!” kiáltotta a nép.

Az esketési szertartás nagy pompával ment véghez.

Egy hétig tartott a dárídó.

V.

Orvény a révben.

Három év tűnt el az ifjú házassok felett gyönyörű szép álmom gyanánt! A nyarat mindig együtt töltötték a szülőkkel Tátralomnicon. Ott volt velük Diószeghy Gábor is. Az első fiut az ő nevére keresztelték. Kálmán volt a második neve.

És ekkor — ezt a csöndes, ezt a valódi boldogságot — megzavarta a mozgósítás, — a háború.

Iván az első között volt, akik bevonultak. Ica vezette a gazdaságot és dolgozott kettő helyett ez idő alatt.

Muthnai kétszer sebesült meg. Ilyenkor Ica azonnal abba a helységbe költözött, ahol az ura sebesülten feküdt. Magával vitte a két kisebb gyermeket: Pétert és aranyhaju Elizkét. A két nagyobbat az újból betegeskedő Diószeghy Gábor gondozta és kényeztette ezalatt.

Igy multak az évek örökös gond, aggodalom és félelem között.

1917-ben újabb csapás érte őket: Iván orosz fogságba került.

Jöttek a még szomorúbb napok. Egy rettenetes átok föltámasztotta a nyugvó fegyvereket és vérhullám özönlötte el a világot. Egész Európát. Népeket hamvasztott el. Királyságokat döntött le és elborította bűnnel az egész világot.

(Folytatjuk.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, január 13

A világpiacon: A francia frank súlyed, a többi valutánál alig van változás.

A belföldi piacon: lényeges változás nincs. A francia frank természetesen a belföldi piac is leszámította. Délben: egy svájci frank 43,25 lej, egy dollár 222 és fél, egy olasz lira 9,09, egy német márka 53,25, egy dinár 3,95, egy angol font 16,85 lej, egy francia frank 8,42 lej, egy cseh korona 6,64 lej, egy osztrák schilling 31,50 lej, egy lejért 319 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zár-lattól való eltérések). Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123,25 (—5), egy dollár 5,17 és háromnegyed, egy angol font 25,14 (háromnegyed), száz francia frank 19,40 (—12 és fél), száz olasz lira 20,90, száz cseh korona 15,34 (—1 és fél), száz dinár 9,17 és fél, száz leva 3,67 és fél, száz lej 2,32 és fél, tízezer magyar korona 0,7255, tízezer osztrák korona 0,7290.

Budapesti értéktőzsde. A keddi tőzsdénapon az árfolyamok némileg megszilárdultak. Zárlati árfolyamok ezrekben: Magyar hitel 300, Osztrák Hitel 111,5, Délvasút 61; Államvasút 335, Kohó 252, Atlantika 9.; Ganz-Danubius 1905, Köszén 2625, Nasici 1300 Szlavónia 54, Földhitelbank 210, Viktória malom 349, Kereskedelmi Hitelbank 12,5; Pesti Magyar Kereskedelmi 343, Beosini 950, Urikányi 1135, Láng. 83; Lipták 27; Schlick 43, Brassói 378, Baróti —; Cukoripar 1375, Klotild 10, Tamesi szesz 325; Hungária műtrágya 88, Olasz Bank 15, Angol-Magyar 30, Leszámítoló 60, Magyar-Cseh 17,25; Nova 244, Kronberger 3, Csáky 6; Izzó 725;

Ma már

mindenki tudja, hogy cégem

Uriszabósága

ugy a divatban, mint kivitelben elsőrangú

Bécsi szabásom

és legjobb munkásaim révén csak a legjobbat nyújtja és

Első helyen vezet.

Megrendelőimet abban az előnyben részesítem, hogy hitelképes egyéneknek

Részletfizetésre

is adok seltetikintve áram olcsóságától készpénzfizetésnél minden ruharendelőm egy fényképnagyítást kap

teliesen ingyen.

Helybeli vagy vidéki megrendelőimet meghívásra személyesen keresem fel bel- és külföldi szövetmintáimmal. !!!!!

Teljes tisztelettel

CONCURENTA

uriszabósága Brassó, Tehénplac 4 szám.

SPHINX

edények nehéz, elpusztíthatatlan edények.

SPHINX

edények világhírűek kitűnő minőségük révén

SPHINX

edények acéllemez edények, tartós zománcal. Használatban sokkal olcsóbb, mint bármely más edény, mivel tartóssága határtalan.

Árak:

Fazekak:	2	2 1/2	3	4	5 liter
Darabja:	134.40,	151.—,	168.—,	201.50,	235.— lej
Serpenyők:	1 1/2	2	3	2 1/2	3 1/2 liter
Darabja:	107.—,	134.40,	168.—,	151.—,	135.— lej

Nagy raktár

KAMNER & JEKELIUS cégnél,
Brassó és Segesvár.

Napos helyen levő

építkezési telek

gyümölcsös kerttel, a Katalin-utcában, eladó. Felvilágosítást ad német-szász közvetítő iroda.

5169

No. 3—926.

Hirdetmény

Folyó évi január hó 29-én délelőtt 10 órakor Brassó város Város-tömösi erdőgondnoksági irodájában, második nyilvános árverésen, zárt ajánlatokkal a Valea cu apă nevű erdőrészből készen kitermelt 388.65 tömörköbméter fenyőhaszonfa, és a Padina pietrosa-ból 237.74 tömörköbméter haszonfa el fog adatni. Kikiáltási ár köbméterenként 300 lej.

Bánatpénz minden erdőreszre, 15.000 lej. Zárt ajánlatok, mely 1 lej 50 banis bélyeggel látandók el, a szám és betűkben leírt ajánlati összegben és bánatpénzen kívül azon nyilatkozatot is kell tartalmazzák, hogy ajánlattevő ismeri a feltételeket és azoknak feltétlenül aláveti magát.

A részletes eladási feltételek a hivatalos órák alatt az alólikt erdőgondnokságnál betekinthetők.

Brassó, 1926. évi január 12.

Brassó város Város-tömösi erdőgondnoksága.

5167

Societate pentru Comerțul cu Mașini de cusut**SINGER****BOURNE & COMP.**

Brassó, Tehén-piac 7 sz.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a

The „Singer” Manufacturing Co.gyártmányából új varrógép- és villanymotor-szállítmány érkezett. **Singer varrógépek:** családi, szabók, cipészek részére. Talp- szandál- és bakancs-varró gépek, zsákvarró-, tömő-, himző-, aszurozó- és gömblyukvarró-gépek, stb.**Villanymotorok varrógépek hajtására.**Állandó raktár: gépalkatrészekben, tűk, cérnák, himzőpamut, *kitűnő gépekben*, stb.

Gheorghe: Piața Reg. Maria 6. Eladás részletfizetésre is. Tg.-Săcneș: Str. Gare 8.

Varrógépek javítását szakszertűen, pontosan és jutányosan eszközöljük.

Tetrarch keményítő,

5166

az újonnan legmodernebbül berendezett „Banat” Keményítőgyár és Terményértékesítő, Lovrin Banat, gyártmánya elsőrangú minőségénél fogva nélkülözhetetlen úgy az iparban, mint háztartásokban. Kapható minden jobb fűszer- és gyarmatárkereskedésben, csakis **Tetrarch keményítő** név alatt. — Vezérképviselő:**„Svabia” Kereskedelmi Áruház R.-T., Timișoara, I. Lloyd sor 10.**

Nyomtatott a „Brassói Lapok” nyomdávalalaknak körforgógépén Brassóban

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 4 lei. Vastagabb betűvel 8 lei. — Állást keresőknek 25% engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 40 lei.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, aki pontosan továbbítja azokat kiadói hivatalunkhoz — **Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdőzösködésekre válaszolunk.**

M. A. V. cséplőkre rendelkezéseket már most veszünk előjegyzésbe, kétévi részletfizetés mellett. Szállítunk azok közül: motorokat, lokomobilokat, traktorokat, stb. „Gépvásár”, Brassó, Kut-u. 43. 12203

Fűrészgépi gépész bármikori belépésre állást keres. Cím 5140 sz. alatt a kiadóban.**liba és zsir** kapható. Fekete-u. 8 az emeleten. 51119**Dr. Negrea János** csikszerepai ügyvéd gyak. előtt **ügyvédjelöltet** keres azonnali belépésre. 5149**Eladó egy modern szánka** Szentese-nél, Kőbánya-u. 29. 5144**Eladó 100 qu. szarvasmarhának való szén** és heré-szén Nagybaconban, pósthivatal. 5143**Tanuló leányok** ragasztáshoz azonnal felvétetnek. Előnyben részesülnek, kik könyvkötőknél már dolgoztak. Weiszfeiler Testvérek, Kapu-utca 60. 5112**Többévi gyakorlattal** bíró magyar-román tisztviselő állást keres. Leveleket 5141 szám alatt a kiadói hivatalba továbbít.**Jó hangú pianinót** keresek bére Brassóban. Ajánlatok 5155 sz. alatt a kiadói hivatalba.**Fűszer csemege üzletben** elárutató állást keres. Beszél románul, magyarul és németül, vagy pénztárnoknak. Tanik Ida, Darmanesti, Jud. Bacau. 5157

50 év körüli egyedül álló intelligens nő, ki kis gyermek nevelését vállalja házzvezetőnek keresetért. Ajánlatokat „Vidéki 5156” jellegre a kiadói hivatalba kérek.

Finom házikoszt kapható; uri leányok teljes ellátásba fölvetetnek. Lópiac 9. földszint. 5159

Van szerencsém a nagy érdemű közönség becses tudomására hozni, hogy úgy a szarvasmarha, mint a sertés kivétel teljes beszüntetéssel folytán, az árak napról-napra esnek s így abban a helyzetben vagyok, hogy a húst a következő árban mérjem ki. 1 kg. marhahús 22—24, 1 kg. sertés hús 40, 1 kg. zsirnak 46—48 lej. Tisztelettel Sebestyén Vilmos, Kut-utca 23 szám. 5161

40 HP. félszabill gőzgép Első Magyar Gazdasági 8 légkörös használt olcsón eladó. **Economia** Kereskedelmi és Ipari r. t. Oradea. 5162**Vár-utca 53. sz. ház** eladó. Értekezni Simay Jenőnél, Postarét 8/a. délután 1 1/2—2 1/2 óráig. 5163**Pagliano Szörp***Folyékonyan poralakkban cachetban***LEGJOBB HAJTÓ**

és

**VÉR-TISZTÍTÓSZER**

Fertőtleníti a beleket azok izgatása nélkül. A bél működést gyorsítja rögzíti halással.

Megvédi a testet fertőzésektől*csúsz, rók, érelmeszesedés**valamint minden bőr betegség**ellen***Óvakodjunk hamisításoktól.**A védjegy minden címkén Kék alapon látható *Serolano Pagliano*

Külön bejárati szobába kvartélyos urakat olcsón azonnal felveszek. Kovácsné, Árvaház-utca 3. 5160

Jobb butorozott szobát esetleg külön bejárattal keresek a belvárosban. Címeket kér 5164 sz. alatt a kiadói.

Egészséges dada jobb családhoz ajánlok. Szilágyi Anna, Gyergyó-csomafalva, Alsó-utca. Csik megye. 5165

Deutsche Erzieherin zu 2 1/2 jährigen Mädchen per sofort gesucht. Offerten sind in der Administration unter No. 5166 abzugeben

Veszek minden mennyiségű élő farkast, bagolyt, sast, keselyűt, hollót, hiúz, menyétet, nyest, vadludat és vadruccát. Hans Knall, Cluj, Str. Petru Maior No. 4. 12637

„Ak” jelű levelet vegye át. 5156

Hirsch-utcai

huscsarnokban

levő 15 számú mészárszékből az I-ső osztályú marhahús 24 lej, disznóhús 44 lej, szalonna 50 lej, borjú hús 34 lej.

5168